

Húszéves az intézményes gyermekvédelem

Öt és fél ezren a rendszerben

Fotó: Maros Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság

Örökké emlékeztetésekre maradnak azok a megrázó képsorok, amelyeket a kilencvenes évek elején tettek közzé, s amelyek ráébresztették a közvéleményt, hogy milyen siralmas állapotok uralkodtak a zsúfolt állami árvaházakban, mennyire elhanyagolták a fogyatékkal élő gyermekeket. Egyértelművé vált, hogy ezt a szegényfoltot el kell tüntetni, s változtatni kell, humánusabb, elviselhető körülményeket kell teremteni a gyerekek számára, s a sérültek ápolását intézményesített keretek között kell végezni. A Maros megyei gyermekvédelmi rendszerbe került 5551 gyerekről 669 alkalmazott gondoskodik.

Mezey Sarolta

Húsz alkalmazottal kezdtek

A gyermekvédelmi struktúrák kiépítéséhez göröngyös út vezetett, hiszen komoly mentalitásváltásra, jelentős humán- és anyagi erőforrásra volt szükség. Vitathatatlan, hogy az állam mellett ebben jelentős részt vállaltak a bel- és külföldi nemkormányzati szervezetek is.

Hogyan kezdődött? Erről számvetés készült a Maros Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság megalakulásának huszadik évfordulóján.

1997-ben létrehozták a Gyermekvédelmi Igazgatóságot, amelynek akkor 20 alkalmazottja volt. A személyzet a megye gyermekotthonaiban élő 1800 gyerekekkel foglalkozott, s próbálkozásai arra irányultak, hogy egy részüket a hozzátartozóknál, családokban helyezték el.

(Folytatás a 4. oldalon)

Galériák Éjszakája

A nagy sikerű Múzeumok Éjszakája nemzetközi rendezvénysorozat mintájára Marosvásárhelyen hamarosan sor kerül a Galériák Éjszakája címet viselő eseményre is. A több helyen zajló, tárlatnyitókban és egyéb, hasonló programokban gazdag rendezvénysorozatra október hatodikán kerül sor.

2.

Elkezdődhet a marosvásárhelyi repülőtér felújítása

A Román Polgári Légiközlekedési Hatóság október 2-án bocsátotta ki a Marosvásárhelyi Transilvania Nemzetközi Repülőtér új európai működési engedélyét a szeptember 28-30. között zajló ellenőrzést követően. A Maros Megyei Tanács ma reggel átadja a munkatelepet a kivitelezőknek.

3.

A boldogság ára

Veress László nyugalmazott segesvári fő- és érdemes gyógyszerészt egyetemi hallgató kora óta ismerem. Tisztelem benne a múlt iránti érdeklődését, valamint azt, ahogy igazi erdélyi emberként történelmünk alapos ismeretében az értékekre és azok továbbadására alapozva a jelenben a jövőnek él.

6.

Újjáépült a Tündér Ilona

Múlt hét végén együtt ünnepeltek a segítők és a megsegített család: a Tündér Ilona-nap keretében mondtak köszönetet mindazoknak, akik nem szemlélték közömbösen a jobbgyfalvi Szász családot ért tavaszi sorscsapást.

10.

Előfizetők lehetősége!

Ajándékba 6 x 100 lej!

Szerkesztőségünk havonta **HAT DÍJAT** sorsol ki hűséges előfizetőinek, ezek közül **három** marosvásárhelyieknek, **három** vidékieknek.

Töltsd és vágja ki, küldje be e szelvényt **október 24-ig!**

A borítékra kérjük ráírni: **HŰSÉGES ELŐFIZETŐ - október**

Címünk: Red. Népiújság, 540015 Tg. Mureș, str. Dózsa Gy. nr. 9.
Sorsolás október 25-én, szerdán 16 órakor a Bernády Házban.

A sorsolásban résztvevők listáját azonnal a gazdára küldjük **2018. január 15-ig** az **198. lejtételekben**.

Név.....
Cím.....
Tel.
Előfizetési nyugta száma

A nyertes az eredeti előfizetési nyugta felmutatásával veheti át a nyereményt.

Gépkocsirongálások és balesetek a városban

Éjszakai ámokfutók

Az utóbbi hetekben éjszakai szórakozásnak tűnik, hogy parkoló gépkocsikat, fémoszlopokat sodornak el öntudatlan állapotban lévő gépkocsivezetők. A járművek volánja mögé ülve hété mérföldes csúszásban képzelik magukat és közveszélyes tetteikkel tetemes anyagi kárt okoznak, melyek emberáldozatokkal is járhatnak.

Szer Pálosy Piroska

Újabb olyan balesetek miatt kapkodjuk a fejünket, amelyeket tudatmódosító szerek hatása alatt lévő, a gyorsajtás szenvedélyének élő vagy ittas gépkocsivezetők követtek el. Szeptember 23-án hajnalban a Bolyai téren szabályosan parkoló két személyautót rongált meg egy BMW márkajelzésű jármű. A legnagyobb anyagi kárral járó éjszakai gépkocsirongálás-sorozat rendőrségi közleményére vártunk, majd annak késlekedése okán érdeklődtünk. Az intézmény szóvivője szerint a szeptember 25-éről 26-ára virradó éjszaka egy olyan közúti eseményről értesítették a rendőrséget, amelynek során több parkoló személygépkocsit megrongált és tíz járdaoszlopot is kitért ugyanaz a jármű. A balesetet okozó gépjárművet és annak tulajdonosát azonosították. A tetemes anyagi kár okozása miatt bünyügyi dossziét állítottak össze és az ügyészség vizsgálja az esetet, ezért a szükséges rendőrségi tájékoztatás,

(Folytatás a 4. oldalon)

Aktuális

Nyelvszomorító

Karácsonyi Zsigmond

Megint jól szájba vertek minket a többségi honatyák, és saját hőstettüket tapssal ünnepelték. Szerdai ülésükön a jogi, közigazgatási és emberi jogi bizottságok tagjai érdemi vita nélkül elutasították az anyanyelvhasználati küszöb csökkentését. Annak ellenére sepegték le az asztalról, hogy Kelemen Hunor néhány napja alkudozásba bocsátkozott, és a kis lépések taktikáját folytatva megelégedett volna a 15 százalékkal is a 10 helyett. Pedig így kiestek volna a kedvezményezett köréből azok az erdélyi nagyvárosok, amelyekért az RMDSZ benyújtotta a törvénytervezetét. Bevallom, a sok pofon után, amit az utóbbi időben kaptunk, egyáltalán nem ért meglepetésként a törvényhozói székek bitorlóinak viselkedése. Mentalitásuk ugyanazon tőről fakad, mint a kolozsvári vagy a bukaresti footballhuligánok magyarellenés erődemonstrációja. Számukra a kisebbségi kérdés akkor oldódna meg kedvezően, ha mindannyian eltakarodnánk. Ne áltassuk magunkat. A saját vagy elődeink vétkeiért hiába kérünk bocsánatot. Így is, úgy is másodrendű polgárok vagyunk mindaddig, amíg minden területen nem érvényesíthetjük anyanyelvi és társnemzeti jogainkat. Ki kell mondanunk,

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

5., csütörtök
A Nap kel
7 óra 25 perckor,
lenyugszik
18 óra 55 perckor.
Az év 278. napja,
hátravan 87 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó idő
Hőmérséklet:

max. 21°C
min. 10°C

Isten éltesse!

Ma AURÉL, holnap BRÚNÓ, RENÁTA napja.
BRÚNÓ: ófelnémet eredetű, jelentése: barnamedve.
RENÁTA: a latin Renatus, vagyis Renátó női párja, jelentése: újjászületett.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2017. október 4.

1 EUR	4,5772
1 USD	3,8928
100 HUF	1,4710
1 g ARANY	159,7565

Medertakarítás az Egres-patakon

A kozmatelki és a vajdaszentiványi polgármesteri hivatalok kérésére a Román Vízügyi Hatóság folytatja a medertakarítási munkálatokat az Egres-pataknál. Az előző években, kiadós esőzésekkor a patak gyakran elöntötte a környékén levő szántóföldeket, és a településeket is veszélyeztette, ezért vált haszthatatlanná a beavatkozás.

Fotó: Vajda György

Vajda György

Az Egres-patak egyes szakaszain már dolgoztak a vízügyi szakemberek, azonban a két önkormányzat kérésére a Maros Vízügyi Hatóság 2017-es saját költségvetésébe is befoglalta a kiadást. Jelenleg a patak 1,4 km-es partszakaszán dolgoznak, ebből 1 km Vajdaszentivány község területéhez tartozik. A tervek szerint összesen 32.300 köbméter földet mozgatnak meg, amelyből 2000 köbméterrel, ahol szükséges, partvédelmi gátat is emelnek. A munkálatok ideje alatt biztosítják a földterületek elérhetőségét.

A tervek szerint október végéig befejezik az említett szakasz mederszélését, de ha nem lesz kedvező az időjárás, akkor akár decemberig is elhúzódhat a munka, amelyre 150.000 lejt fordít a vízügyi hatóság – tájékozt

tatott Călin Fokt, a vízügyi igazgatóság szóvivője. A Vajdaszentivány – Beresztelke irányába haladó megyei úton, a település határában levő Egres-patak hídján közelében sikerült lencsevégre kapunk a munkagépeket.

Megyei hírek

Reformáció 500+

Közös ünneplésre hív minden érdeklődőt a négy Maros megyei református egyházmegye (a görgényi, küüllői, marosi és maros-mezőségi), a reformáció 500. évfordulója alkalmából október 14-én, szombaton Marosvásárhelyre. 14 órától a Vártemplomban áhítattal és szoborparkavatással veszi kezdetét a rendezvény. 14.30-kor indul az ünnepi felvonulás (gyülekezés a vár udvarán, majd érkezés a sportcsarnokhoz), 16 órától pedig a sportcsarnokban kerül sor az ünnepi istentiszteletre. Igét hirdet Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke, ágendás beszédet mond Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke. Az eseményt Rákász Gergely orgonakoncertje, valamint a FIKE-band ifjúsági koncertje teszi még ünnepélyesebbé. A sportcsarnok ülhelyeire jegyek a négy egyházmegye lelkészi hivatalaiban igényelhetők, de minden jelenlevőnek lehetősége lesz követni az eseményeket.

Október 6-i megemlékezés

Október 6-án, pénteken 18 órától az aradi vértanúkra emlékeznek a szászrégeniek. Az Eugen Nicoară Művelődési Ház nagytermében az Élni mindörökkön című emlékestet fellép a művelődési ház Mini Csim-Bumm gyermekszínháza csoportja, a TesóOK gyerekegyüttes, a Csim-Bumm ifjúsági színházi csoport, a kisfülpösi Verőfény néptáncscsoport, valamint Gécz Jancsi, a Titán együttes zongoristája, Bondor Anna-Renáta, a marosvásárhelyi Művészeti Szaklíceum diákja és Gorbai Eszter marosvécsi diáklány. Szervező a Humana Regun Egyesület.

Találkozás Székelykakasdon

A székelykakasdi Pro Veritas Egyesület a helyi református egyházközséggel közösen október 7-én, szombaton szervezi meg a Találkozás Székelykakasdon nevű rendezvényt. Délelőtt 11 órakor istentiszteletet tartanak a református templomban, 13 órakor ünnepi ebédre várják a jelenlevőket a kultúrotthonba. Ugyanott 15 órakor a helyi fiatalok irodalmi, zenés összeállítását mutatnak be, fellép a Kakasmandikó néptáncscsoport is. Az érdeklődők a 0752-092-083-as telefonszámon, illetve a proveritas2010@gmail.com e-mail-címen jelezhetik részvételi szándékukat.

A holokauszt romániai emléknapja

Október 9-én, hétfőn délelőtt 11 órakor a marosvásárhelyi Călärașilor utcai Holokauszt-emlékműnél a prefektúra a marosvásárhelyi zsidó hitközséggel közösen ünnepélyes megemlékezést tart a holokauszt romániai emléknapja alkalmából.

Szászrégenben a Háromszék Táncegyüttes

A Háromszék Táncegyüttes október 17-én, kedden 19 órától a szászrégeni Eugen Nicoară Művelődési Ház nagytermében mutatja be Mundruc című táncszínházi előadását. A produkció a leghíresebb kalotaszegi táncosnak, Mátyás István Mundrucnak és egyúttal Martin Györgynek állít emléket. Rendező-koreográfus Könczei Árpád, előadja a Háromszék Táncegyüttes tánckara és a Heveder zenekar. Jegyek elővételben a művelődési ház jegypénztáránál kaphatók.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Galériák Éjszakája

Kaáli Nagy Botond

A nagy sikerű Múzeumok Éjszakája nemzetközi rendezvénysorozat mintájára Marosvásárhelyen hamarosan sor kerül a Galériák Éjszakája címet viselő eseményre is. A több helyen zajló, tárlatnyitókban és egyéb, hasonló programokban gazdag rendezvénysorozatra október hatodikán kerül sor az Ephemair Egyesület és különböző helyi partnerei szervezésében az ország több városában: Bukarestben, Aradon, Nagyváradon, Brassóban, Kolozsváron, Craiován, Jászvásáron, Petrilán, Resicabányán, Nagyszebenben, Temesváron és – természetesen – Marosvásárhelyen.

Ami a vásárhelyi helyszíneket és

programpontokat illeti, azokról az alábbiakban olvashatnak.

K'ARTE Szoba (George Enescu u. 2. szám): 19 óra – tárlatnyitó. Kiállít Bartha József, Berze Imre, Ferencz S. Apor, Kispál Ágnes Evelin, Léstyán Csaba és Cristi Pogăcean, kurátor: Ungvári Zrínyi Kata.

B5 stúdió (Bolyai u. 5. szám): kiállítás A nemzeti identitás (is) címmel.

Vár (Vár sétány): alternatív tér – Mircea Cantor Give More Sky to the Flags című szabadterei szobra. Szöcs Zoltán „Zörgő” alkotása. Gyarmathy János szobrászati kiállítása, valamint Mana Bucur és Gyarmathy János képzőművészeti műterme.

Luxor Galéria (Színház tér 1. szám): Napfogyatkozás (installáció). Alkotók:

Minitremu (Laura Borotea és Gabriel Boldis), valamint Roxana Nae, Diana Vlasa és Macrina Moldovan diákok.

A Képzőművészek Országos Szövetsége Maros megyei fiókjának galériája (Kulturpalota): La locura. A CarpArt csoport – Radu Florea, Dorel Cozma, Raluca Moisoiu és Gheorghe Pop kiállítása. Kurátor: Mircea Oliv.

Nyitott műterem (Bolyai tér 5. szám): Fekete Zsolt, Csatlós Levente, Alina Csatlós, Nagy Dalma, Șerban Mariana, Jakab Tibor, Makkai István, Veress Gábor Hunor.

A marosvásárhelyi eseménysorozatot a K'ARTE Egyesület szervezi a Maros Megyei Tanács és Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalának támogatásával.

Megjelent az Erdélyi Gyopár idei 5. száma

Az Erdélyi Gyopár őszi, idei ötödik lapszámát veheti kezébe az olvasó, benne a nyár élményeivel, ugyanakkor a hidegebb napokra való kellemes-hasznos olvasmányokkal. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület friss kiadványából kiderül, hogy 1347 résztvevő volt a XXVI. EKE-vándortáborban, sor került a Kárpát-medencei magyar természetjáró-szervezetek találkozójára, a legkisebb természetjáróknak pedig egy új kiadvánnyal, a Gyopárkával kedveskedett az egyesület.

Az Erdélyi Gyopárban olvashatják az EKE-napi pályázatra beküldött fogalmazások legjavát, de van benne dobordzsi kirándulás, Királykő-túra és Bihar-hegységi útleírás is, egy túratárs emlékére.

A közismert rovatokban a Hazajárók a barcasági hegy-

óriásokról írnak, a Historikum azt ígéri, hogy ha a Csalhóra nézünk, rejtélybe látunk, a Gombász rovatban a csiperkéké a főszerep, a Borvizeink-gyógyvizeink a Csiszárfürdőről, a Légtünetemnytan pedig az őszi éghajlati jellemzőiről szól. Nem maradhat el a honismeret és környezetvédelem sem egy olyan szervezet kiadványából, amelyik a természetjárás mellett a két célkitűzést is zászlajára tűzte, és igyekszik pártolni azokat, akik könyvet adnak ki az értékek népszerűsítése érdekében. Az idei 5. lapszámában így két könyvajánlót is olvashatnak: Farkas Aladár Gyergyóholló történetét és névanyagát tette közzé, összehangolt munka és szak tudás eredménye a Székelyföldi mofettáskönyv.

Az Erdélyi Gyopár legfrissebb számát keresse az EKE-osztályoknál!

RENDEZVÉNYEK

Tudományos szimpózium és fajtábemutató

Október 6-án tudományos szimpóziumot szervez a Semtest BVN Marosszentgyörgyön a román tarka fajta nemesítéséről, valamint az elit farmok fontosságáról. A szimpóziumon több előadás hangzik el neves szakemberek – többek között Valer Radu Sician mérnök, Morar Liviu, dr. Aumann Johannes, dr. Miller Anna-Mária, dr. Liviu Drăgan és mások – előadásában. Október 7-én 11 órától szintén a Semtest BVN marosszentgyörgyi, Tófalvi utca 677. szám alatti telephelyén bemutatót tartanak. Megnyitja Valer Sician igazgató, majd Werner Wagner és Johannes Aumann, a BVN elnöke és igazgatója szól a résztvevőkhöz.

Őszi szimfóniák – Bornapok és a kézművesség ünnepe

A hét végén, október 6–8. között zajlik Marosvásárhelyen az Őszi szimfóniák. Bornapok és a kézművesség ünnepe nevű rendezvénysorozat. Pénteken 13.30-kor a főtéren virágóránál nyílik meg a kézművesvásár. A Ligetben 17 órakor kezdődik a kulturális műsor, néptánc-együttesek lépnek fel, majd Jakab Csaba, a Gentiana, a Red Parlament és a Republic koncertezik. Szombaton 16 órakor kezdődik a program a Ligetben, ekkor Kilyén Ilka színművésznő is közönség elé lép, majd a The Purple Dandies, Oláh Gergő és a Brio Sonores koncertezik. Vasárnap szintén 16 órakor kezdődik a ligeti program, fellép többek között a Laci csárda zenekara és a magyarországi Csordás Tibor.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Lapcsenyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Megalakult a „balkáni visegrádi négyek csoportja”

Mihai Tudose kormányfő azt nyilatkozta kedden Várnában, hogy Románia, Bulgária, Görögország és Szerbia az Európai Uniót védő „fal” lehet.

„Nem csináltunk egyebet, mint kibővítettük az együttműködést Románia, Bulgária, Görögország és Szerbia között. (...) A négy ország lehet az Európai Unió kapuja, de lehet akár egy olyan fal, amely védi az uniót” – hangoztatta a miniszterelnök.

Tudose szerint fontos, hogy mindenki megértse, „ez a csapat” nem „valaki vagy valami ellen” állt össze, hanem azért, hogy „együtt jobban érvényesítsék érdekeiket”.

Bojko Boriszov bolgár államfő szerint kedden megalakult Várnában a „balkáni visegrádi négyek csoportja”, amely „jót tesz Európának”, és amely „együtt fogja hallatni a hangját”.

Fotó: Cristian Nistor – Agerpres

A négy kormányfő a várnai Evkszinograd-palotában vett részt a magas szintű négyoldalú találkozón, a következőre várhatóan Szerbiában kerül sor. (Agerpres)

Megszerezte az új működési engedélyt a marosvásárhelyi repülőtér Elkezdődhetnek a felújítási munkálatok

A Román Polgári Légiközlekedési Hatóság október 2-án bocsátotta ki a Marosvásárhelyi Transilvania Nemzetközi Repülőtér új európai működési engedélyt a szeptember 28-30. között zajló ellenőrzést követően. A Maros Megyei Tanács ma reggel átadja a munkatelepet a kivitelezőnek.

A Maros Megyei Tanács tegnap sajtóközleményben tájékoztatót arról, hogy a Marosvásárhelyi Transilvania Nemzetközi Repülőtér megkapta új európai működési engedélyt. „Ez az európai engedély igazolja, hogy a repülőtér megfelel az Európai Bizottság 139/2014-es szabályzatába foglalt műszaki és adminisztratív feltételeknek” – áll a szerkesztőségünkhöz is eljuttatott közleményben. Hangsúlyozzák, „az engedély megszerzése egy hosszabb folyamat eredménye, amelynek keretében az alkalmazottak szakmai képzésen sajátították el az új európai előírásokat, előkészítették az engedélyezési dokumentációt és a szükséges infrastrukturális munkálatokat, illetve módosították a repülőtér menedzsmentrendszerét. Mindezt

egy szigorú ellenőrzés és értékelés követte a Román Polgári Légiközlekedési Hatóság részéről”. Közölték, a marosvásárhelyi repülőtér minden intézkedést végrehajtott annak érdekében, hogy teljesíteni tudja az európai szabályzatba foglalt feltételeket. Az intézményben belül három munkacsoport dolgozott azon, hogy a reptér megfeleljen a szervezésre, működésre és infrastruktúrára vonatkozó előírásoknak. „Az európai működési engedély megszerzése nem lett volna lehetséges, ha a Maros Megyei Tanács nem vállalja fel a hazai és az európai hatóságok előtt, hogy felújítja a repülőtér kifutópályáját, illetve azt, hogy végrehajt minden más szükséges beruházást, amelyek nélkül a repülőtér nem felelne meg az európai standardoknak” – olvasható a sajtóközleményben. A Maros Megyei Tanács kedden kibocsátotta a repülőtér felújítási munkálatainak elkezdésére vonatkozó rendeletet, tegnap visszavonta a repülőtérrel a terület adminisztrálására vonatkozó jogot, így ma reggel átadják a munkatelepet a kivitelezőnek. (a.)

Kifli, avagy a közbeszerzés rejtélyeiből

Kohnt, az abszolút civilt, mindjárt az első héten az első vonalba küldik az I. vil. háb. idején. Rögtön erős kartács-tűzbe kerülnek. Kohn kidugja fejét a lövészárokból és átkiált az ellenséges vonalak felé:

– Hé, ide ne löjjenek, itt emberek vannak!

Ez jutott eszembe azonnal, amikor megpillantottam, sőt másodfogásom maradékával megkíséréltem beleharapni abba a kiflibe, amit a jószágos és gondoskodó iskola nyújt gyermeinknek, unokáinknak, nevelt és neveletlen utódainknak Marosvásárhely szabad királyi városában.

Itt azonban gépkezelő kezemre csapott a felsőbb énem, cenzorom, a tudat, és jelezte, már rég nincs szó szabad királyi városról (ezt a múlttal való intenzív foglalkozás átkának tudhatom be), és egyáltalán nem az iskola felelős ezért az eheteilen pékme-renyletért.

Itt most egy kisebb köztörténeti (rög)eszme-futtatás következik. Egykor, amikor én jártam az iskolába (nem nagy kedvvel, de naponta), szó sem volt tejről és kifliről. Sőt még az uzsonnákat is elszedték az erősebb, szegény sorsú, annál erőszakosabb vagyúrók, akik utóbb itt-ott különböző árkon és bokron túl vagy az árokban végeztek, nem önhibájukból és nem átkaink súlya alatt. Úgy hozta az élet. (Kisbetűvel.) Szóval a szocializmusban elő nem fordulhatott ilyesmi. Egyenlők voltunk, és a párt legfőbb gondja jólétünk felvirágoztatása volt. Minden jól ment volna, csak az volt a baj, hogy a szocializmust emberekkel kellett felépíteni, és ez rop-pant zavaró, hiszen az emberek sokféle, változatos, igényeik voltak, és végül hálátlanul meg is döntötték az emberközpontú embertelenséget.

Szóval, szólt a cenzor, a kifli és a tej a megyei tanács gondoskodásából került serdületlen vagy serdültébb ifjúságunk kezébe. Gyomrába csak olykor. Ma már nem törődnek azzal, hogy valaki laktózerzékeny és hogy a túlzott szénhidrátbevitel elhízáshoz vezet. Bezzeg a szocializmusban, akkor mindenre gondoltak, az volt a tudományosan megtervezett központi táplálékrendszer diadalútja!

Tehát közbeszerzés útján, ahogyan a törvény rendelkezik, s a korrupciót hivatalból üldöző szervek félelemkeltése megszabja a módozatot: meghirdetik minden évben – esetleg több-

évente (attól függően, milyen történelmi régiségű antik kiflit kívánnak az ifjúságnak szánni) a pályázatot: Jóemberek, panem et circenses (kenyeret és cirkuszt), helyesebben lactem (lactis, lactis szótári alak) kell, versenyezzetek, kérünk ajánlatokat. A cirkusz olykor elmarad, olykor bejön, ha a hoppon maradt pályázó perel, pöröl, rágalmaz, igazáért acsarog-ácsorog.

A pályázat lezárásakor felbontják a beérkezett ajánlatokat, és a legolcsóbbat (nem a legelőnyösebbet, nem is a legjobb vagy a legegészségesebbet) választják. Szó nincs arról, hogy keresztanyám sütődéje és tehenei nyernének. Rokonság, komaság kizárva. Sőt a megyei és helyi termelők sem jönnek szóba, ami ugye a péksütemények frissességének esetében azért számít, előnyösebb, mintha Rimmikul Vilcsáról/Julcsáról vagy Vilniusból, sőt szem az Washingtonból szállítanák, hogy csak a V-nél és rokonánál, a dábóljuhnál maradjunk.

Márpedig ez történt. Serdült és serdületlen, kicsiny és nagyocská gyermekeink azért kapnak szárak, botkeménységű és bajvívásra kiválóan alkalmas kiflit, mert a megyei tanács közbeszerzési bizottsága vagy a tanfityegőség, a magát atyáristennek képzelő valamely hatalmi szerv ezt választotta ki, ez volt a legkecsegtetőbb. A döntéshozók közül senki nem próbálta ki két héttel a pályázati eredmények közzététele után a kérdéses pékárut.

A beérkező panaszokat, ha voltak/vannak/lesznek, hatvan nap alatt fogják kivizsgálni, ha ráér a tisztviselő. A kiküldött próbaember, a magas jutalmat remélő egyed e halált megvető próbatétel kiállásáért.

Hallom, Borboly Csabát azért büntette meg a DiNózaurus, mert ugyanezekre a termékekre csak Hargita belterületén hirdetett közbeszerzést, és ezzel kizárta a nemes és egyenlő versengésből a nyugat-afrikai lapótyasütőket, a szaharai napon érlelt kenyérkelesztményeket és a kínai rizslisztből kemencéző mandarinokat. Pedig azok is versenghettek volna Hargita megyéért, és akkor még semmit sem szóltunk a nyereg alatt piritott kenyérről, amivel az urál-altáji népek szolgálhattak volna a történelmi rokonság-szomszédság címén. Nem is beszélve a samojéd fakéregből sült friss cukiságokról.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Ország – világ

Indítvány az egészségügyi miniszter ellen

Raluca Turcan, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) képviselőházi frakciójának vezetője szerdán a parlamentben bejelentette, pártja a Mentsétek Meg Romániát Szövetséggel (USR) és a Népi Mozgalom Pártjával (PMP) közösen a PSD súlyosan károsítja az egészséget címmel egyszerű indítványt készül benyújtani Florian Bodog egészségügyi miniszter ellen. A politikus szerint az egészségügyi rendszerben súlyos problémák vannak, példaként az oltóanyagkrízist említette, amelyre szerinte még mindig nincs hosszú távú megoldás, azaz nincs oltási terv, nincs oltástörvény, nincsenek oltóanyagkészletek. Hozzátette: az egészségügyben a bérezési rendszer kaotikus. (Mediafax)

Tüntetés Bukarestben

Ezrek tüntettek a társadalombiztosítási rendszer januártól tervezett módosítása ellen Bukarestben szerdán, a kormány épülete előtt. A kormány a járulékfizetés kötelezettségét teljes mértékben a munkavállalókra hárítaná. Az Alfa Kartell szakszervezeti szövetség által szervezett megmozduláson mintegy hatezer dolgozó vett részt. A tüntetők kifogásolták, hogy a kormány január 1-től olyan társadalombiztosítási modellt akar bevezetni, amelyre egész Európában nincs példa: sehol sem terheli a járulékfizetés kötelezettsége kizárólag az alkalmazottat. A tüntetők küldöttségét Mihai Tudose miniszterelnök fogadta. A megbeszélés után Bogdan Hossu, az Alfa Kartell vezetője bejelentette: holnap ismét tárgyalóasztalhoz ülnek, és a kormány figyelembe veszi azt a lehetőséget, hogy lemondjon a járulékoknak a munkavállalóra való áthárításáról. (MTI)

Adómentesség a műemlék épületekre

Elfogadta szerdán a képviselőház azt a törvénytervezetet, amely mentesíti az ingatlan- és területadók befizetése alól azon műemlék épületeket, amelyekben nem zajlik kereskedelmi tevékenység, és homlokzatukat a hatályos törvények értelmében restaurálják. Márton Árpád, az RMDSZ Kovászna megyei parlamenti képviselője, a törvényt módosító javaslat kidolgozója elmondta, egy műemlék restaurálása, karbantartása és fenntartása nagy költségekkel jár, szigorú előírások és eljárások mentén zajlik, és ezen épületek megadóztatásának lehetősége számos problémához vezet. A szerdán megszavazott törvénytervezettel 2018. január 1-től lép hatályba az adómentesség. (Agerpres)

Készülnek a síszeszona

A brassói önkormányzat illetékesei megkezdtek a 24 kilométernyi brassópojánai sípálya előkészítését a téli szezonra. Amennyiben a hőmérsékleti értékek novemberben mínusz 4 fok alatt lesznek, műhivat tudnak előállítani. Gantz Miklós, a Cenk alatti város menedzsere a Mediafaxnak elmondta, az előkészítési munkálatokkal a tervek szerint november elsejéig végeznek, ettől kezdve kezdődhet a műhó előállítása a hét sípályán. Hozzátette: Brassópojánán csaknem 150 hóágyú áll rendelkezésre, ugyanakkor minden felvonó üzemképes, az árak pedig a tavalyi szinten maradnak. (Mediafax)

Nyelvszomorító

(Folytatás az 1. oldalról)

hogy a hatalmi gépezet irányítói tudatosan öröklék fel ellenállásunk, próbálnak bedarálni azáltal is, hogy szemet hunynak, esetenként pártolják is a román nacionalista túlkapásokat. A stadionok környékén és a parlamentben egyaránt. A kolozsvári opera előadását himnuszénekléssel megzavaró szélsőjobboldaliakra hőként tekintenek a muszlimokra allergiások, hogy olyan példát is említsünk, amikor nem rólnak van szó. A fent említett törvénytervezet az ország többi nemzeti kisebbségének is előnyére vált volna. Például az elég jelentős számban itt élő tatárok, törökök, bolgárok, szerbek számára is. A nyelvhasználat és együttélés kérdése számos tanácskozás és értelmiségiak összefonódása ürügyül szolgált az elmúlt negyedszázadban. Sajnos mindegyik magán viselte az átkosból átmenekített sztereotípiát: „Románia példamutató ország a kisebbségekkel szembeni tolerancia terén”. Ezt mondták tegnap a parlamenti frakciók képviselői is. Felháborító, hogy úgy beszélnek rólunk, mint egy fekélyről, amelyet a gazdaszervezet jól tolerál. Példaértékű bunkóság – válaszolhatnánk mi, ha örökölt jólneveltségünk nem gátolna meg ebben. És a kompromisszumkereső szándékunk. De azon nagyon el kellene gondolkodnia a magyar érdekképviseletnek, hogy a szocdem-liberális kormánykoalícióval kötött parlamenti együttműködési megállapodás mit hoz a konyhára. Amennyiben a másik fél képtelen betartani az ígéreteit, az RMDSZ-t is magával rántja a hitelvesztés örvényébe.

Az oktatás ünnepére

Novák Csaba Zoltán: Meg kell küzdeniük az állandó és eddig nem tapasztalt változásokkal, az életminták változásával, a társadalom általi elvárások keresztüzével, a szellemi intimitás egyre szűkülő terével.

„Ha olyan korba csöppentünk bele, melyben a bölcsességet és annak professzorait lyukas garasra sem becsülik – semmivel sem többre, mint a legnagyobb tudatlanságot, akkor essünk kétségbe? Hagyjuk faképnél az iskolát? Nem! Szégyenen és gyalázaton keresztül nekifeszülve az erény felé kell törekednünk!” Ezekkel a szavakkal fogalmazta meg a magyar oktatás egyik nagy úttörője, Apáczai Csere János 360 évvel ezelőtti pedagógusi hitvallását. Apáczai hitt a tanítás-nevelés fontosságában, a generációkon és időkön átívelő erejében, és a történelem őt igazolta. Az oktatás-nevelés jelenti a garanciát a jövő generációja és az állandóan változó társadalmi lét közötti hatékony kapcsolatra. A létező szükséges tudás folyamatosan változik, ezért a tanítást állandó kihívások érték minden időben, és érik ma is. Ma, egy olyan világban, amely tele van ellentmondással, nehezen értelmezhető változásokkal, hatalmas feszültségekkel, külön kihívás pedagógusnak lenni. Nem mondhatjuk, hogy ez a hivatás olyan mindennapokat ad a pedagógusoknak, hogy könnyen eligazodhassanak, jól kiérlelt módszerekkel eredményesen dolgozhassanak és az erkölcsi, anyagi megbecsülés mértékével elégedettek lehessenek. Meg kell küzdeniük az állandó és eddig nem tapasztalt változásokkal, az életminták változásával, a társadalom általi elvárások keresztüzével, a szellemi intimitás egyre szűkülő terével. Az elkövetkezendő évek egyik legnagyobb feladata: a pedagógusok bevonásával megteremteni a feltételeket ahhoz, hogy az iskolák, a pedagógusok, az oktatási rendszer felkészüljön az új kihívásokra. Megteremteni az ehhez szükséges környezetet, társadalmi, anyagi megbecsülést, törvényes kereteket. Az oktatás világnapja alkalmából kívánok minden pedagógusnak egészséget, türelmet, elhivatást, jó munkát.

Novák Csaba Zoltán,
az RMDSZ Maros megyei szenátora

Éjszakai ámokfutók

(Folytatás az 1. oldalról)

amelyben a feltételezett tettes nevének kezdőbetűit sem említették. A helyi rendőrség vezetője, *Valentin Breţfelean* valamivel bővebben tájékoztatott az éjszakai ámokfutás lehetséges forgatókönyvéről. Mint elmondta, szeptember 26-án reggel 6 óra 10 perckor a helyi rendőrség járőrscapata fedezte fel a Márton Aron utca 24. szám alatti ingatlan előtt parkoló megrongált négy gépjárművet, valamint a tizenegy kidöntött

járdaoszlopot, a tettes elhagyta a helyszínt. A járőrök értesítették a rendőrséget az 112-es egységes hívószámon, és megérkezésükig biztosították a helyszínt érintetlenségét a további vizsgálatok érdekében, ami a megyei rendőr-felügyelőség hatáskörébe tartozik. Az útburkolatra felfestett parkolóhelyen szabályosan várakozó gépjárműveket, többek között Ford, VW, Suzuki márkajelzésűt is megrongált az utólag azonosított tettes.

Fotó: Facebook

Meg nem erősített értesüléseink szerint nem mindenik gépjármű tulajdonosa tett feljelentést a rendőrségen, feltételezhetőleg az okozott anyagi kár mértékének csökkentése érdekében a tettes családja a felek közötti anyagi kártérítést ajánlhatta fel a károsultaknak, a büntetés mértékének csökkentése érdekében. A közterületen okozott kár miatt a megyeszékhely közterület-kezelő igazgatósága indíthat eljárást.

Hajtási nélkül, holtrészegen

Másik közveszélyes cselekedet a szeptember 26-án éjjel történt baleset-höz hasonló, melynek során a Maroshíd tartóoszlopának ütközött egy BMW gépjármű. A 18 éves járművezetőnek nem volt hajtási jogosítványa, ennek ellenére szeptember 30-án 18.45 órakor úgy ült volán mögé, hogy a híd lábához való ütközést követően a kilélegzett levegőben mért alkoholszint egyezrelékes értéket mutatott – mondta a rendőr-főnök. A járműben a vezetőn kívül még ketten utaztak, akiket a baleset nyomán kórházba szállítottak. A felelőtlen fiatal tettéért a gépjármű tulajdonosa is felelősségre vonható, aki az anyósülésen utazott, amit csak tetézt az a tény, hogy a jármű nem volt forgalomba bérítve, illetve az ideiglenes rendszám érvényét veszítette. Október 3-án 21.45 órakor pedig a Szabadság utca és a Bálcescu utca kereszteződésénél is baleset-höz riasztották a rendőröket. Ez csak néhány példa azokról az esetekről, amelyek a megyeszékhely területén történtek, a város határain kívüli eseményekre ezúttal nem térünk ki. Az éjszakai rongálások és balesetek tettesei 18–45 év közötti férfiak voltak.

Öt és fél ezren a rendszerben

(Folytatás az 1. oldalról)

Az intézmény az évek folyamán tovább fejlődött, 1999-ben átvették a marosvásárhelyi csecsemőotthont és az árvaházakat, a 2000. év végéig nyolc gyermekotthon tartozott hozzá, ahol összesen 1400 gyermeket neveltek.

A gyermekvédelem reformja 2004-ben csúcspontodott, amikor felszámolták a nagy létszámú, több száz gyermeket nevelő árvaházakat, s az alternatív szolgáltatások révén csökkenteni próbálták az intézményekbe kerülők számát.

Miután felszámolták a hagyományos árvaházakat, 232 pótszülő vette át a feladatot, akik 428 gyermeket neveltek, további 645 gyermeket rokonoknál helyeztek el. Bátorították a belföldi örökbefogadást, és 37 családi típusú otthont hoztak létre, amelyekből tíz (állami és magán) partnerségben működött. A nemkormányzati szervezetek támogatásával még 35 családi típusú házat hoztak létre. Jelenleg a gyermekvédelem alárendeltségébe 35 családi típusú ház tartozik, ahol 253 gyermeket és fiatalot nevelnek. Továbbá tíz rezidenciális központot hoztak létre, a megyei klinikai kórházzal közösen a Speranța–Reménység egészségügyi központot működtetik, ahol neuropszichiátriai problémákkal küzdő gyermekeket ápolnak. Három nappali központot, illetve két átmeneti központot létesítettek azoknak a fiataloknak, akik kilépnek a rendszerből. Jó az együttműködés a Holt Alapítvánnyal, a „Mentsétek meg a gyermekeket” alapítvánnyal. Mozgó csoport jött létre a hátrányos helyzetű gyermekek rehabilitációjára, együttműködnek a segesvári neuropszichiátriai, főként autista gyerekekkel foglalkozó központtal, újjászervezték a gyorssegélynyújtást agressziót szenvedett gyerekek számára, vagy olyan esetekre, amelyekben a gyerekek kereskedelem vagy gondatlanság áldozatává estek. Felújították a marosvásárhelyi Görbe utcai központot, s átszervezték a mezőcsávási rehabilitációs központot.

Kilenc, gyerekekkel és 16, szociális kérdésekkel foglalkozó nemkormányzati szervezettel dolgoznak együtt, ami a gyermekek egészségi felépülését és a társadalomba való beilleszkedésüket szolgálja. A gyermekvédelmi rendszerbe került 5551 gyerekről 669 alkalmazott gondoskodik.

Felszámolták a népes árvaházakat

A túlméretezett árvaházakból 1281 gyerek került ki, akiket családi típusú házakban helyeztek el. Bezárták a szászrégeni, a marosvásárhelyi, a mezőzáhi, a marosludasi, a nyárádszeredai árvaházakat, átalakították a marosvásárhelyi 3-as elhelyezési központot, létrejött a sajátos igényű gyerekek rehabilitációját segítő marosvásárhelyi Kitarítás központ, a Materna, a Rozmaring központ, működnek az ADA és ADI házak, amelyek a rendszerből kikerülő fiatalokat fogadják be adott időre.

Marosvásárhelyen négy, Segesváron egy neuropszichiátriai központ jött létre, ahol sérült gyerekeket kezelnek és rehabilitálnak. A Hope and Homes for Children Romania támogatásával két családi típusú házat hoztak létre Erdőszentgyörgyön és Mezőrűcsön.

Működik a zöldvonal (0800-800-883), ahol a gyerekekkel kapcsolatos erőszakot, gondatlanságot

den rendjén van a fogyatékkal élő gyerekek gondozása terén. De sajnos, nincs így, hiszen a sérült gyerekekkel foglalkozó nemkormányzati szervezetek anyagi támogatását idén nagyon megnyirbálták, s ezzel ellehetetlenítették tevékenységüket. A sérült gyermekek rehabilitációját felvállaló Alpha Transilvana Alapítvány elnöke, *dr. Lupşa Alexandru* elmondta, hogy az alapítvány kénytelen volt leszűkíteni a tevékenységét, holott 25 éve azért hozták létre, hogy minél több sérült gyereket terápiás kezelésben, rehabilitációban részesítsenek. A segítő munkát már 1991-ben elkezdték az otthon gondozott, gyakorlatilag terápiát nélkülöző gyerekek fejlesztésére, hiszen kiutalták őket az intézményekből, s a család gondjaira bízta, azzal az ígérettel, hogy megfelelő támogatást nyújtanak. Az ígéreteket nem váltották be, az anyagi segítség minimális volt. Azok a gyerekek, akiket az állami rezidenciális típusú intézetekből hazaküldtek, szolgáltatás nélkül maradtak. Zömük semmilyen kezelésben nem részesült, esetleg azok, akik helyet kaptak a zsúfolt inkluzív oktatásban.

Létrejött a súlyos, halmozottan fogyatékosokat kezelő központ, aminek a haszna nem csupán a gyer-

rekek rehabilitációjában, hanem a családnak nyújtott segítségben is fellelhető, hiszen a szülők 8-10 órára felszabadultak. Itt kinevelési, hidroterápiás kezelést, pszichopedagógiai ellátást kaptak a gyerekek, akiket reggelente elvittek, majd hazavittek, s teszik ezt ma is. Olyan gyerekekkel is végeztek rehabilitációs munkát, akik most egészséges társaikkal együtt normál iskolában tanulhatnak. Sok autista, Down-kóros, veleszületett elme- vagy más betegségek után visszamaradt rendellenességgel küzdő gyerekekkel foglalkoznak az Alphanál.

–Az állami finanszírozás tekintetében voltak jobb és kevésbé jó időszakok. Dr. Schmidt Loránd, a Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Igazgatóság akkori igazgatója mindenben támogatta az együttműködést, kiállt az alapítványok mellett, elmagyarázta a megyei vezetőségnek, hogy az alapítványok – köztük az Alpha – csak adnak a közösségnek. Épületeket biztosítanak, felszerelik azokat, a költségek 40 százalékát fedezik. Az alapítvány finanszírozásával kezdetben nem voltak gondok, a megyei tanáccsal jó volt az együttműködés, a szerződést betartották, 2006 és 2008 között 500 ezer lejt biztosítottak évente, ami több mint 40 ezer lejt jelentett havonta. 2009-től 2011-ig a megyei tanács nem finanszírozta a tevékenységet. De a gyer-

rekek továbbra is ide jártak. 2011–2012-ben csupán havi 3000 lejt adtak, aztán 2016-tól 42 ezer lejre nőtt a finanszírozás. A partnerek támogatásával azért gördülékeny volt a tevékenység. Persze új pályázatokat írtunk, így például sikerült egy pszichoszociális szobát kialakítanunk, ami 40 ezer euróba került. A finanszírozásra volt egy városi konvenció, de a polgármesteri hivatal nem fizetett. Az unióba lépést követően megszű-

letett a román menedzsmentiroda, amivel a pályázati bürokrácia csak nőtt. Most oda jutottunk, hogy egy 700 eurós projektben el kell szimolni a projektben részt vevő roma gyerektől összeszedett autóbusszjeggel is. Másként a költségek nem elszámolhatók! Ezt itt találják ki, nem máshol, hogy az ember megundorodjon a munkájától. A hatóság nem látja, hogy itteni embereknek szolgáltatunk, s ahelyett, hogy segítenének, gátolnak. Nem alakult ki az a mentalitás, hogy az állami szervek és a nemkormányzati szervezetek partnerek kellene legyenek.

2012-ben volt egy mélypont, most, 2017-ben ugyanez a helyzet. Január elsejétől semmilyen szakemberfejlesztési büdzsé nincs, minden fejlesztéssel kapcsolatos tevékenységet megszüntettünk, amit lecsökkentett személyezettel nem vállalhattunk. Jelenleg megszűnt a kinevelési, nincs pszichológiai felmérés és terápia, nincs pszichoszociális munka, nincs logopédia, ami 85 családot érint – fogalmazott dr. Lupşa Alexandru elnök.

Ezek az aspektusok arra világítanak rá, hogy nincs minden rendjén a gyermekvédelem, a fogyatékkal élő gyermekek jogai terén. S ezt csak azok a szülők tudják igazán, akinek a lelki teher mellett el kell viselniük, hogy az állam „levette” a gondját sérült gyermekeikről.

Fotó: Maros Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Orvosi Nobel-díj

A cirkadián ritmus kutatásáért

A cirkadián ritmust, azaz a „napi biológiai órát” szabályozó molekuláris mechanizmus kutatásáért három amerikai tudós kapja az idei orvosi-életmód Nobel-díjat – jelentették be október 2-án a Karolinska Intézetben Stockholmban.

Az illetékes bizottság indoklása szerint Jeffrey C. Hall, Michael Rosbash és Michael W. Young felfedezései rávilágítanak arra, hogy a növények, az állatok és az emberek biológiai ritmusa miként alkalmazkodik a Föld forgásához. A földi élet ugyanis a bolygó forgásához igazodik. A kutatók előtt már régóta ismert, hogy az élő szervezeteknek – beleértve az embert – belső, biológiai órájuk van, amely segíti őket a napi ritmushoz való alkalmazkodásban és az arra való felkészülésben. Ennek a belső órának a mechanizmusa részben annak köszönhetően vált ismertté, hogy a három amerikai tudós megvilágította a belső működését.

Az idei orvosi Nobel-díj kitüntetettjei gyümölcslegyeket használva modellorganizmusként izoláltak egy olyan gént, amely szabályozza a napi biológiai ritmust. Kimutatták, hogy ez a gén kódol egy fehérjét, amely éjszaka felgyülemlik a sejtben, nappal pedig lebomlik. Később a gépezet működésében részt vevő további fehérjéket azonosították, megvilágítva a mechanizmust, amely a sejtben belüli önfenntartó óra működését szabályozza. Ma már ismert, hogy a biológiai órák ugyanazon elvek mentén működnek más soksejtes organizmusokban is, beleértve az embert.

A belső óra rendkívüli precizitással igazítja a szervezet működését a nap eltérő szakaszaihoz – olvasható az indoklásban. Ez az óra szabályozza az olyan kritikus

funkciókat, mint a viselkedés, a hormonszintek, az alvás, a testhőmérséklet és az anyagcsere. Az ember egészségét befolyásolja, ha átmenetileg felborul a külső környezet és a belső biológiai óra összhangja. Ez történik például akkor, ha valaki átutazik több időzónán és ez zavarokat vált ki szervezetében. Vannak arra utaló jelek, hogy az élettvitel és a belső óra által diktált ritmus közötti összhang krónikus hiánya összefüggésben áll több betegség kialakulásával.

Jó úton járunk, hogy elismerjük a cirkadián órának a meglehetősen erős hatását a humán életre – fogalmazott az MTA-nek Kozma-Bognár László, az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont tudományos főmunkatársa.

A belső óra mechanizmusának molekuláris összetevőit megismerve könnyebb magyarázatot találni olyan humán állapotokra, mint például az „örökletes korai alvási fázis szindróma” – tette hozzá.

Arra a kérdésre, hogy orvosi szempontból miben segíthet egy ilyen felfedezés, példaként említette, hogy sok esetben cirkadián ritmust mutat a humán sejtek érzékenysége bizonyos vegyületekre, mérgező anyagokra.

Jeffrey C. Hall a svéd rádióknak úgy fogalmazott, nagy örömet nyerni a Nobel-díjat. Hozzátette, soha nem gondolt arra kutatásai közben, hogy munkája hová fog vezetni.

A 73 éves Michael Rosbash genetikus, kronobiológus a Massachusettsi Műszaki Egyetemen (MIT) diplomázott, majd a skóciai Edinburghi Egyetemen végzett tanulmányokat. 1974-től a Brandeis Egyetem kutatója. Az egyetem Rosbash vezette laboratóriumának felfedezéseivel sikerült megvilágítani számos betegség, alvászavar, mentális betegség és a cirkadián ritmus közötti összefüggést. Ezek a felfedezések olyan gyógyszerek kifejlesztését eredményezhetik, amelyekkel kezelhetők az alvási, mentális és más betegségek és a szervezet időeltolódással összefüggő zavarai.

Az 1949-ben született Michael W. Young biológus, genetikus a Texasi Egyetemen végzett 1975-ben, majd a Stanford Egyetem orvosi karán tanult. 1978-tól a New York-i Rockefeller Egyetemen kutat. Laboratóriumának felfedezései egyebek között nagy horde rejűk az alvászavarok és a hangulati zavarok kutatásában, kezelésében. (MTI)

A látás hónapja

Ha száraz a szemünk

Idén október 12-re esik a látás világnapja. Magyarországon, ahogy más európai országokban is, 2005-től október a látás hónapja, amely több vizsgálópontra bízott ingyenes látásvizsgálatot, szaktanácsadást jelent. Az idei hónap témája a száraz szem, amely a második leggyakoribb bántalom, amivel szemorvoshoz fordulnak a páciensek. A kórkép okáról, tüneteiről, kezelési lehetőségeiről dr. Orbán Theodóra szemész főorvost kérdeztem.

Mielőtt rátért volna a kórkép ismertetésére, a szemünket borító könnyréteg sokrétű szerepét hangsúlyozta: nedvesen tartja a szemet, biztosítja, hogy a szaruhártya oxigénhez és tápanyaghoz jusson, védi a szemet a baktériumok és vírusok okozta fertőzésektől, elősegíti a szembe jutó idegen testek eltávolítását.

A száraz szem tünete: égő érzés, elhomályosuló látás, úgy érezzük, mintha homok került volna a szemünkbe.

Kórokat az autoimmun betegségek, a hormonális kórképek (nőknél a menopauza), endokrin (pajzsmirigy-) betegségek, cukorbetegség, reumás és allergiás kórképek; bizonyos gyógyszerek (fájdalomcsillapítók, gyulladáscsökkentők stb.) használata és az életmódunk képezi – sorolta Orbán doktornő.

Érdeklődésemre hozzátette, hogy az életmódot illetően a szoba száraz levegője, a légkondicionálás, a képernyő (számítógép, televízió) előtt töltött idő, a dohányfüst, a hosszan

tartó autóvezetés és a kozmetikumok okolhatók a száraz szem kialakulásáért.

Megelőzése érdekében gondoskodni kell a lakás, a munkahely levegőjének kellő páratartalmáról, kerülni kell a dohányfüstöt. Aki több órán át mereven néz a képernyőre, lehetőség szerint hordjon védőszemüveget, időnként tartson szünetet, sétáljon, pislogjon. Hosszú úton autóvezetés közben is tanácsos időnként néhány percre megállni, pislogni, nyakat, fejet, vállat tornáztatni, erős fényviszonyok között napszemüveget viselni. Akinél macacsul fennáll a száraz szem, ajánlott a képernyőt a szemük alatt elhelyezni, hogy a felső szemhéj jobban védje a szaruhártyát. A szemfestéket otthon alaposan el kell távolítani. Fontos, hogy elegendő folyadékot fogyasszunk, és olyan ételeket, amelyek omega-3 zsírsavat tartalmaznak.

Ha megállapítást nyer, hogy gyógyszerek okozzák a szem-szárazságot, ajánlott azokat más szerekekkel helyettesíteni. A felsorolt autoimmun, reumás, pajzsmirigy stb. betegségek rendszeres kezelése enyhíti a panaszokat.

A tüneteket csepp, gél vagy kenőcs formájában árusított műkönyvel enyhíthetjük, továbbá nyálkoldó szerekkel, terápiás kontaktlencsével, és mint már említettük, az alapbetegségek kezelésére rendszeresen szedett gyulladáscsökkentőkkel és immunszuppresszív szerekkel. Súlyosabb esetekben a sebészeti kezelés segíthet – foglalhatjuk össze az Orbán doktornő által adott tanácsokat. (bodolai)

Ember és állat harmóniája

Kutyatáp vagy házi koszt?

Évről évre nő a kutyák és macskák daganatos megbetegedéseinek száma. Egyesek szerint a jelenség egyik oka az ipari kutyatápokban kerecsendő. A szakemberek és a tenyésztők véleménye azonban megoszlik, az igazság valahol félúton található.

Szer Pálosy Piroska

Egy amerikai szervezet kutatása szerint manapság a nem természetes halállal halt kutyák ötven százaléka rosszindulatú daganatos megbetegedés következtében pusztul el, ezért sokan teszik fel a kérdést: vajon lehet-e összefüggés a kutyatápok és a rákos megbetegedések között? Néhány szervezet bizonyos laboratóriumi kiértékeléseket követően sokkoló adatokra mutatott rá – olvasható a www.mindenamikutya.hu honlapon. A rendelkezésre álló nemzetközi kutatási eredmények és vizsgálatok során napvilágot látott információk alapján összefüggés lehet aközött, hogy az egykori főzött házi koszt helyett a kellő marketinggel kínált kutyatápot adnak

az állatoknak, valamint hogy az elmúlt évek során jelentősen megnövekedett a rákos megbetegedések száma. Amint egy nemzetközi portálon olvasható, nincs arra vonatkozó adat, hogy a napi szinten adagolt kutyatáp hosszú távon mit okoz, azonban újabb és újabb vizsgálati adatok arra következtetnek, hogy a kutyatáp a húsipari végtermékek korlátlan bedarálása és újrahasznosítása mellett gyakran tartalmaz rákkeltő tulajdonsággal is bíró kémiai összetevőket. „A kisállateledel iparágát maroknyi multinacionális vállalat uralja, a nyereség csak a legolcsóbb lehetséges összetevőkkel őrizhető meg, amit még a szabályozás megenged” – írta Rebecca Hosking a Daily-Mail lapban, ahol a kutyaeledel iparágá kapcsán a kutyák „mérgezői” ügyeként vetette

fel a témát. Nemrégiben a South China Morning Post újság tette közzé a Hongkong Fogyasztóvédelmi Tanácsa által közölt adatokat, melyeket 40 kutyatáp bevizsgálását követően összesítették. A vizsgálatok során fény derült arra, hogy mind a száraz, mind a nedves kutyatápokban olyan adalékanyagokat használnak, amelyek a tartósítást szolgálják, vagy azt, hogy az ízvilág

csábító legyen. Ugyanez érvényes az embereknek készült élelmiszerekre is, csak míg az emberi fogyasztásra szánt termékek esetében rendkívül komoly szabályok vonatkoznak az adalékanyagok felhasználhatóságára, addig a kutyatápok gyártási folyamata során már jóval lazább előírások vannak arról, hogy mi kerülhet a tápba és mi nem.

Minőségi száraz tápot

Ballai József komondor- és jüztenyésztő kérdésünkre elmondta, hogy húst és tápot egyaránt fogyasztanak az állatai. Versenyek előtt áttérnek a kutyatápra, mivel a hústól az állatok kellemetlen büzt árasztanak. Az sem mindegy azonban, hogy milyen az ipari táp minősége. „Olcsó tápból a nagyobb testű kutya egy nap alatt elfogyaszt két kilogrammot is, de az olyan jellegű táp fogyasztásával napi három ürüléke lesz. Egy minőségi tápból elegendő fél kg naponta, és csupán egyetlen ürüléke van. Ezért is érdemes a minőségre helyezni a hangsúlyt a kutyatápot

kiválasztásánál” – mondta a Hídvég utcai komondorkennel tulajdonosa.

Dr. Borka-Vitális Levente állatorvos szerint nehéz konszenzusra jutni a kutyatáppal vagy főzött kosztal való táplálás kérdésében. Az ipari tápokban kételkedők táplálhatják főzött étellel kedvenceiket, a kettő vegyítése általában nem működik. Amennyiben az állat megízlelte a főtt kosztot és megszerette azt, legtöbb esetben nem fogadja már el a kutyatápot. A kutyatápok rákkeltő hatása egyelőre még nem bizonyított. Tény, hogy az elmúlt tizenöt évben jelentősen megnőtt a daganatos megbetegedések száma. Míg ezelőtt tizenöt évvel tíz műtétből kettő-három volt daganatműtét, ez az arány igencsak megnőtt, tíz műtétből hat-hét a daganatos bántalom miatti beavatkozás. Azonban mindaddig, amíg nem készül egy olyan tanulmány, amellyel alátámasztható lehet a daganatos megbetegedések gyakoriságának kiváltó oka, nem lehet egyértelműen kijelenteni, hogy az ipari tápok rákkeltő hatásúak. Meggyeszkhelyünkön a daganatos megbetegedések számának növekedése ráfogható a vegyipari kombinátra is, de bizonyítani egyiket sem lehet – hangsúlyozta a szakember.

Fotó: Szer Pálosy Piroska

Lépéshátrányból lépéselőnybe A boldogság ára

Veress László nyugalmazott segesvári fő- és érdemes gyógyszerész egyetemi hallgató kora óta ismerem. Tisztelem benne a múlt iránti érdeklődését, valamint azt, ahogy igazi erdélyi emberként történelmünk alapos ismeretében az értékekre és azok továbbadására alapozva a jelenben a jövőnek él.

Bodolai Gyöngyi

A rendszerváltást követően tevékeny részt vállalt a közéletben, politikában, 1984 óta pedig a református egyház világi képviselőjeként tölt be egyre magasabb tisztségeket. 1990-ben magyarországi és ausztriai tanulmányútja nyomán romániai viszonylatban először kezdte el a kapszulák gyógyszerészeti készítését. A módszert magyar és román nyelven írt dolgozataiban és előadásain népszerűsítette. Szervezőként gyűjtöttek magángyógyszertára alagsorában gyógyszerészettörténeti múzeumot rendezett be. Bejárta az ország minden érdekes tájegységét, emellett változatlanul vonzzák és megérintik távoli országok különleges látnivalói is. Feleségével, Veress Lászlóné

Topán Mártával két sikeres fiút neveltek, ifj. Veress László marosszentkirályi református lelkészt és Veress Zsombor világhíró segesvári gyógyszerészt, aki a Rubin patikát tovább működteti. Nagyszülőkként szeretettel foglalkoznak hat unokájukkal, abban reménykedve, hogy a családi hagyomány folytatása nem marad el.

Augusztusban azért fogadtam el meghívásukat a Láposi-medencébe, hogy az úton legyen bőven időnk életüket és pályájuk alakulását megbeszélni. Hálás vagyok Veress Lászlónak, hogy a segesvári és azon belül az erdélyi gyógyszerészet történetéről, a hajdan és a ma is használatos gyógynövényekről szóló írásait rendszeresen küldi Harmónia rovatunknak. Hosszabb dolgozataival a Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság honlapján van jelen.

Az utazás valóban jó alkalom volt a beszélgetésre, csak hogy a számomra korábban fehér foltnak számító Láposi-medence látnivalói annyira gazdagok és érdekesek voltak, hogy az útirajzot és az életrajzot kénytelen voltam különválasztani. Így hát folytatásként vagy befejezésként az élménybeszámoló után következzen az, ami az utazás valódi célja volt.

– Nyárászentanna, a Közép-Nyárád menti kicsi település és a Nagy-Küküllő menti város, Segesvár között hosszú, tekervényes volt az út. Tudom, hogy a középkori műemlék templomáról ismert falut 42 éven át hűen szolgáló kántortanító édesapád, Veress Gáspár nevének kopjafa örzi Szentannán, és utcát neveztek el róla. Gondolom, ő volt az első oktató odthon és az iskolában is, személyiséged alakulásában pedig meghatározó szerepet játszott.

– Négy testvér közül a legkisebbként szülőfalum osztatlan iskolájában valóban édesapám tanított, akit a nagyenyedi kollégiumban neveltek a hivatásra. Tanulmányaimat Nyárászentannán folytattam, ahol 1956-ban alakult meg a középiskola. Jó, szigorú és lelkes tanáraink voltak, a real és a human tantárgyak egyformán érdekelték. 1960-ban érettségiztem. Azt megelőzően, a 11. osztály végén a tartományi ösztöndíjra benyújtott kérés első helyére a medicinát, másodikra a gyógyszerészetet, harmadikra a matematikát írtam. A válasz értelmében matematika szakos hallgatóként lettem volna jogosult az ösztöndíjra, amit megvontak, de már mindegy volt, mert a kolozsvári egyetem matematika szakára nem vettek fel. Amikor hazamentem, édesapám azt mondta, hogy valamit tennem kell. Székesen tanító unokatestvérem biztatására jelentkeztem a rajoni tanügynél, ahol egy évre kineveztek matematikatanárnak. Az Illyés-kúriában működő nyolcosztályos székesi iskolát angolpark vette körül. Biológia szakos, a madarászatot kedvelő unokatestvérem révén, akivel sokat kirándultunk, ismertem és szerettem meg a növényeket. Akkor határoztam el, hogy gyógyszerész leszek – ugrunk vissza az idő-

ben, majd elárulja, hogy harmadéves korában az első gyakorlat során járt először gyógyszerésztárban, és érezte meg a „patikaszagot”. Az időközben megszűnt tartományi ösztöndíj helyébe lépő állami ösztöndíjat pedig a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézetben kezdettől végig kiérdemelte.

– Az egyetemi évek külön fejezetet jelenthetnek, de lépünk tovább. Bár szeretted volna az akkori Maros Magyar Autonóm Tartományban maradni, az első voltál,

akinek már nem jutott hely. Miért választottad Máramaros megyét?

– A nővérem Nagybanán élt, és reménykedtem, hogy a tartományon belüli elosztáskor a Nagybanántól 30 kilométernyire fekvő, könnyen megközelíthető Sülemed községet választhatom. A hely egy volt évfolyamtársnőmé lett, akinek a férje Nagybanán volt orvos. Így a megyeközponttól 42 kilométernyire levő Magyarlápós jutott nekem.

1967 márciusában érkeztem meg a városkába. A kihelyezésem a Voith-féle patikába szólt, amelyet 1854-ben az örmény-német származású Voith család alapított. A mesterseget fiaik is folytatták szétszóródva Erdélyben, unokájuk a marosvásárhelyi gyógyszerállalat vezetői közé tartozott. Az érkezésemkor nyugdíjba vonuló Nagy Jenő gyógyszerész (dr. Nagy Levente marosvásárhelyi szülész-nőgyógyász orvos édesapja) helyét a patika élén egy Kolozsváron végzett ukrán nemzetiségű gyógyszerész foglalta el, a marosvásárhelyi egyetemen végzett két gyógyszerész dolgozott mellette. Egy hónapot töltöttem Láposon, ahonnan elküldtek Monostorra, majd Kapnikbányára, helyettesíteni. Amikor visszatértem, kineveztek a magyarlápósi kórházi gyógyszerész élére, amelyet 12 éven át vezettem.

Láposi illetőségű egyetemi kolléganőm meghagyta, hogy abban az esetben, ha valami gondom van, nyugodtan forduljak a szüleimhez, mert segíteni fognak. A legelső utamon bementem a patikába, jelentkeztem a főnöknél, majd a pénztárosnőtől megérdeklődtem, merre laknak Topánék. Ajánlkozott, hogy elvisz a lányukhoz. El is mentünk a fogászatra, úgy ismertem meg Mártát, akinek a szülei felkaroltak. Kántortanító végzettségű édesapja, aki több hangszeren játszott, 1949-től zene- és sporttanárként dolgozott, édesanyja, aki a Balaton vidékéről származott, óvónő volt. Később, a családfá kutatása során derült ki, hogy az apai szepapja az a református lelkész, aki közel fél évszázadot szolgált Magyarlápóson, és az ő idejében épült 1835-től kezdődően a főtéren magasodó impozáns református templom. Másfél év elteltével házasságunk össze Mártával, aki Kolozsváron végezte a fogtechnikumot, és egy épületben volt a munkahelyünk. Nagy szó volt, hogy rögtön lakáshoz jutottunk. 1969-ben született meg a nagyobbik fiunk, László, majd 1974-ben a kisebbik, Zsombor. A gyermeknevelésben értékes segítséget kaptunk a Márta szüleitől. Ahogy nőttek a fiúk, sokat és szívesen kirándultunk a környező hegyekre.

– Ez így majdnem tökéletes, miért nem maradtatok ott?

– A láposi gyógyszerésztárban élvezettel hallgattam a színesen mesélő öregek történeteit, és elcsodálkoztam azon, hogy a helybeliek közül sokan egyformán beszéltek magyarul és románul, és a helyzettől függően mennyire gyorsan tudtak átváltani egyik nyelvről a másikra. Mivel a szocializmus éveiben a napközben csak román csoportok voltak, a gyermekek többsége az első osztályt is románul végezte, és idővel otthon is szívesebben beszélt románul, mint anyanyelvén. Ennek a folyamatnak volt a következménye, hogy a nagyobbik fiunk születésekor még nyolc osztállyal működő iskolában, amire elérte az ötödik osztályt, már megszűnt a gimnáziumi magyar tagozat. Ezért László az ötödiket a Lápos melletti Domokoson járta, ahova az egyetemet végzett, lelkiismeretes láposi tanárokkal együtt ingázott.

A hetvenes évek végén fel akartak venni a Szatmáron működő gyógyszerészeti vállalat-hoz, ezért el is küldtek vezetőképző tanfolyamra. Szívesen vállaltam volna, hogy Szatmárra költözzünk a gyermekek iskolázatása érdekében, de a kinevezésem végül elmaradt. 1979-ben a marosvásárhelyi Centrofarm igazgatóját kértem meg, hogy fogadjon be Maros megyébe. A sógornóm ugyanis, aki a segesvári járóbeteg-rendelő patikájának volt a vezetője, a férjét követte Szászrégenbe. Az ő helyét foglalhattam el ideiglenesen. A családdal együtt 1980 augusztusában költöztünk át Segesvárra. Vonzott, hogy jónévű középiskolája van, és az iskolához közel kaptunk lakást. Szeptemberben Laci megkezdte a tanévet, majd Zsombi is az első osztályt.

– Hogyan maradt meg benned Lápos, mi-lyennek láttad, érezted Segesvárt?
– Magyarlápóst az emberek közvetlenségéért, kedvességéért, jóindulatáért és környezetiért, a szép kirándulóhelyekért szerettem. Segesvárnak vonzó volt a fekvése, hogy vonaton és autóbuszon bárhova el lehet jutni. Érdekesnek láttam a várost, azt, hogy Segesvár maga a történelem. Lakhelyként megszokni és megszeretni, ahhoz viszont évek kellettek. Amikor ideköltöztünk, még sok szász lakója volt, akiket a máramarosi emberekhez képest sokkal tartózkodóbbnak ismertem meg.

– A rendszerváltáskor nagyon hamar privatizáltál. Hogyan is történt?

– A Segesvár főterén lévő gyógyszerpont helyiségét a gyógyszerállalattól bérbé vettem, és magángyógyszertárt nyitottam az elsők között a megyében. 2000-ig jól ment, akkor azonban eladták a vállalatot. Az új tulajdonos kilátásba helyezte, hogy kilenc év

után alkalmazottként dolgozhatom tovább, vagy elmegyek, és megszűnik a bérleti szerződés. Amikor ezt közölték, éppen érkezett egy ismerősöm, aki felajánlott egy eladó házat, ahol a jelenlegi gyógyszerésztárunk működik. Délután meg is egyeztünk, és lakrészeink árából megvásároltuk, majd kialakítottuk a gyógyszerésztárt. Mivel nem hagyták jóvá, hogy családnevünket, a Veress viselje, a Rubin nevet kapta, és így működik a mai napig is.

– A Rubin patika arról ismert, hogy a „ré-
gívágású” gyógyszerészekhez hasonlóan, az orvosok által felírt gyógyszereket is elkészítitek...

– Igen, ezek mellett C-vitamint és porokat kapszulázunk (képünkön), azt hiszem, egy gyógyszerész van még az országban, ahol ezt elvégzi. A kapszulázással higiénikusan és nagyon pontosan el lehet osztani porokat, rossz ízű gyógyszereket, amit igénybe is vesznek a kliensek. Ezenkívül a gyógyszerkönyvben hivatalosan feltüntetett vagy hagyományos anyagokból hagyományos gyógyszereket készítünk.

– Tudom, hogy szervezőgyűjtő vagy, ennek eredménye a Rubin patika alagsorában levő magánkollekciónak is régi gyógyszerészeti eszközökből, patikai üvegekből, mérlegekből stb. Hogyan találtad meg ezeket a tárgyakat?

– Én szinte mindent gyűjtök. Egy ideig az ásványok voltak a kedvenceim, utána a régi könyvek. Van egy híres „orvosló” könyvem dr. Csapó József debreceni orvostól az 1700-

as évek második feléből. Érdekes elolvasni, hogy mivel gyógyítottak abban az időben – az égetett denevértől a kecsketőgyig.

– Az alagsori magángyűjteményem kellei között oktattam éveken át a segesvári gyógyszerésztechnikusoknak több elméleti és gyakorlati tantárgyat (gyógyszertechnológia, apiterápia, fitoterápia, kozmetika) minden nap egy órában.

– Amint a Harmónia mellékletünkben közölt tudománynépszerűsítő írásaidból kiderül, a segesvári patikamúzeumban levő anyagot és annak hátterét is nagyon alaposan feldolgoztad. Miért vállalkoztál erre a feladatra?

– A segesvári patikamúzeum országos szinten a negyedik-ötödik helyen van, anyagának kutatását és feldolgozását dr. Péter Mária előadótanár unszolására kezdtem el, és állítottam össze egy román és egy magyar nyelvű bemutató könyvecskét. A múzeum anyaga a hajdani segesvári Korona, Oroszlán és 90 százalékban a Sas patika anyagából való, és az Óratoronyban levő történelmi múzeum második emeletén található. A patikamúzeumból én írtam először, és találtam európai ritkaságnak számító patikaedény-feliratokat. Ilyen például az Axungia hominis, azaz az emberháj, amiről beszámoltam a Népművelésben megjelent sorozatban, ahogy az Axungia canisról, azaz az ebhájról is, és sorolhatnánk tovább az érdekességeket.

– Beszélgetéseink alkalmával meglepett, hogy precízen fel tudsz idézni múltbeli történeteket, eseményeket, időpontokat. Honnan ered ez az érdeklődés?

– Mindig szerettem a történelmet, feltételezhetően azért, mert a számok pontosan megragadnak bennem. Ehhez kapcsolódik érdeklődésem a családtörténet iránt is.

– Felkutattad apai nagyszüleid családfáját, és sikeres családi találkozót szerveztél Rigományban a Veressek, Gegesen édesapád anyai ágán a Subák számára. Talán többet is?

– Vadasdi nagyapám a földbirtokos nemes nemzets Kovács családból származott. Bár nagyapám, aki édesapjához hasonlóan a falu bírja volt, 35 éves korában meghalt, hat életben maradt gyermekek közül nagyanyám mindenkit taníttatta (kántortanítónak, papnak, ügyvédnek) – mutatja a 101 éves fényképet a nagy családról, amelyen a dédszülők is rajta vannak. A hat gyermek közül négyen megélték a 90 évet – teszi hozzá.

– Valószínűleg felmenőitől örökölted a közügyek iránti érdeklődést.

– 1989 utolsó hetében részt vettem az RMDSZ segesvári szervezetének megalakításában, majd választmányában, s több éven át Segesvár területi szervezetének TKT-küldöttje voltam Maros megyében. 2000–2004 között önkormányzati képviselőként vettem

részt a segesvári tanács munkájában. Ezzel párhuzamosan 1984 óta a Küküllői Református Egyházmegye tanácsosa, főjegyzője, majd főgondnoka, és jelenleg az Erdélyi Református Egyházkerület igazgatótanácsának tagja vagyok. Az egyház világi tisztségviselőjeként feladatomban tekintem az egyházmegye és a politikai képviselet közötti együttműködés előmozdítását, a térség magyar lakosságának érdekeit szem előtt tartva.

– Honnan ered a kirándulás iránti érdeklődés? Mi volt a hajtóerő? – kérdezem.

– Talán ösztönös, mert nem hiszem, hogy kapcsolatban lenne azzal, hogy gyermekkoromban lószékkel 2.000 kilométert tettünk meg a meneküléskor Szentannától a Pozsony közelében levő Ekecsig.

– Tanítottál a segesvári főiskolán is, magángyógyszerészként éveken át visszahívtak a kórházi patikába, politizáltál, világi képviselőként részt vettél az egyházi életben, gyakran építkeztél, sokat kirándultatok. Ennyi feladatnak hogyan lehet eleget tenni?

– A munkámat mindenütt a megszabott idő előtt elvégeztem, és esténként, mivel nem tudok korán elaludni, 10 óra után felkészültem a következő napra.

– Ennyi minden talán sok is a boldogsághoz, vagy a sikereket fölülírta, hogy a fontos dolgokat sohasem az első próbálkozásra érted el, de nem adtad fel, hogy eléred a célot?

– Érdemes volt küzdeni.

Emlékezés az istvánházi sáfárokról

(Folytatás a 7. oldalról)
1950–58 között volt a gyülekezet lelkésze. Önéletírásában így emlékezik: „Az istvánháziak... emberes, vezetőiket becsülő nép voltak, sőt még az erősödő harc sem tudta őket sem a papi családdal, sem a két-három nagygazdával szembe fordítani, pedig az aktivisták mindent megtettek, hogy a párt abszolút uralmát és a későbbi kollektívizálást előkészítsék” (Palástban. Lelkészek szórványban, Mentor Kiadó 2001).

Igehirdetői közül, akik az utóbbi évtizedekben viseltek gondot a gyülekezetre, öten vettek részt az ünnepségen: *Ferencz László* (1975–78), *Vajda Domokos* (1980–89), *Orbán Dániel* (1991–92), *Szép Ildikó* (1995–2001, 2003–08) valamint *Sipos-Vizaknai Balázs* (2009–13).

Hű sáfárai voltak-e, becsületesen gazdálkodtak-e a rájuk bízott dolgokkal, hűen végezték-e szolgálata-

kat Istvánháza lelkészei? – tette fel a kérdést Vajda Domokos nyugalmazott marosfelfalui lelképásztor, aki Pál apostol korinthusbeliekhez írt leveléből vett ígérellel indította szószéki szolgálatát: „Úgy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak sáfárait. Ami pedig egyébiránt a sáfároknak megkívántatik, az, hogy mindenik hívnek találtassék”. Majd a német nyelvből átvett, s a magyarban régi-esen hangzó sáfár szó jelentését magyarázta. A gazdatisztet, udvarbíró, a más vagyonnal gazdálkodó személyt jelentő sáfár lehet gondviselő vagy gondatlan – mondta a lelkész, aki arra a következtetésre jutott, hogy jó sáfárai voltak az istvánházi gyülekezetnek. Olyan lelkészek, akik hűséggel, megbízhatóan végezték a vállalt feladatot, ígét hirdetve lelki sáfárai voltak önmaguknak, családtagjaiknak, gyülekezetüknek.

A reformáció 500. évfordulója al-

kalmat teremt visszaidézni a régi időket, többet gondolni, beszélni a reformátusságról – vette át a szót Vajda Domokostól a helybeli lelkész. Tamás-Nagy Emese köszöntötte a vendégeket, az esperest, lelképásztor elődeit, akiknek emléklapot adott át, Cintos község elöljáróit, *Halmágyi Zoltán* polgármestert és helyettesét, *Iszlai Józsefet*, később pedig a lelkészfeleségeket, akik virágcsokrot kaptak. Üdvözlő szavait a gyülekezetet támogató leidei holland vendégeknek *Fülöp Zoltán* gondnok tolmácsolta.

Tamás-Nagy Emese köszöntötte Nagy Istvánt és családját, fiát, *Nagy Pétert*, a kolozsvári Gloria nyomda vezetőjét, a Farkas utcai református templom gondnokát, aki értékes segítséget nyújtott a lelképásztorok névsorának a felkutatásban és összeállításában, az emléktábla elkészítésében. Nagy Péter, aki Istvánháza látképét kapta ajánlékba, megemlékezett nagyapjáról, Nagy Ödön szórványlelkészről, aki 40 évig szolgálta nehéz körülmények között egyházát és a Mezőség népet.

Az orgona alatt elhelyezett emléktábla leleplezését követően a gyülekezet asszonykórusa adta elő a *Molnár Attila* lelképásztor által betanított és azóta is népszerű Falum felett fújdogál a szél című éneket.

Reményik Sándor A kövek szótára című versét mondta el Nagy Ödön néhai lelkész lánya, *Ballai Nagy Ágnes*, aki gyermekkorán nyolc évét töltötte Istvánházán. Örömmel és fájdalommal teli éveket a dombon levő templom és az aljban levő iskola között, ahol édesanyja tanítónő volt. Ott tanult meg

többek között varrni, fonnit, kenderfeldolgozni, főzni, színjátsszani, énekelni, népi táncot járni – emlékezett. Az istvánházi évek emlékére pedig adományt, könyvet vitt szülőfalujába – mondott köszönetet a lelkész. Ballai Nagy Ágnes pedig néha *Csiha Kálmán* püspököt idézte, aki vidéki útjain gyakran elmondta: ha minden elszármazott az egyházfenntartási járulékok felének megfelelő összeget adományozna szülőfalujának is, tovább lehetne éltetni a megfogatkozott kicsi gyülekezeteket.

Fodor Erika Reményik Sándor Az én lelképásztorom című versét mondta el. A volt lelkészek közül emlékeit idézte a korábbi Ferencz László, aki bevallása szerint a faluban vált a maga gazdájává, és a már említett éneket vitte magával, mert úgy gondolta, hogy ha komolyan vennék annak szövegét, nem lenne több ellenségeskedés és gyűlölet.

Az ünnepi istentisztelet végén feltehetően kép marad, ahogy a templom kijáratánál felsorakozott hét lelkészről kézfogással búcsúznak a gyülekezet tagjai, akik pompás szeretetvelésséggel hálálták meg a különleges ünnepet, amelyen falustársai nevében *Fülöp József* köszöntötte a jelenlevőket.

Tamás-Nagy Emese lelkész pedig elmondta, hogy a 195 lelkes református közösség a magyarországi Emberi Erőforrások Minisztériuma, az egyházkerület és az egyházmegye gyülekezeteinek a támogatásával erősítette a templom meggyengült alapját, meghosszabbítja a támaszlopokat, koszorút öntetnek, majd megújítják a megrepedt falakat, és még csak álom, hogy az immár biztos alapon álló templom belseje új fedélzet alatt tiszta fehérbe öltözzön.

Ballai Nagy Ágnes az istvánházi asszonyok körében

A rejtvény fősoraiban a 150 éve született angol író, John Galsworthy egyik szentenciáját idézzük.		MADÁRBÖRŐN	SZELÍD VAD BUDAPEST RÉSZÉ	ENIVALÓ	ARCSZÍN	FRANCIA RT.	EHETŐVÉ VÁLIK A GYÜMÖLCS	NÉMA CICA! AFRIKAI ÁLLAM	ÉTELT ÍZESÍTŐ	A VOLGA MELLÉK-FOLYÓJA	RÓMAI 501	ANATÉMA	KICSINYÍTÓ KÉPZŐ ELEMELÉS	MAGYAR VÁROS	A HÁZI ISTENEK HELYE A RÓMAI HÁZBAN	SPION
IDÉZET 1.																S
		SKÁLA-HANG	PÁPAI KORONA KATALÁN ÍRÓ					ELIGAZÍTÓ, TANÍTÓ					ÉDENI GYÜMÖLCS RAMIZ. (AL-BÁN POL.)			
		KORONG-SÜTEMÉNY LIKÓRIZESÍTŐ NÖVÉNY				BALEÁR SZIGET FARKAS-VEZÉR					VET. FOCISTA (ZOLTÁN) ROMÁN FÉRFINEV				EGYESI HAJLÉKONY LEMEZ V. MÚANYAG	
IDÉZET 2.	B	KEMÉNY-PAPÍR	SZÉGYELL NYERS OLAJSAV			HORDÓT MÉRŐ AZON A MÁSIK HELYEN				HANGSOR MAGASAN ÁLL A NAP					OLASZ ÍRÓ (DARIO) FELVIDÉKI VÁROS	
GÖRÖG-KELETI TÁBLAKÉP			A DOLOG ELEJE! ÁSVÁNYI FÜSZER		CSAK FÉLIG! ÚJ-ZÉLANDI ALAGÚT		HOLLAND AUTÓJEL CIN		SKÁLA-KEZDET MAGYAR VÁROS			TÉLI SPORT NAGY A KÖZEPE!		KOVÁCS, NEM ÁCS! LÉGYZÜM-MÖGÉS		
AUTÓVER-SYNYÓ			JÚLIA PÁRJA BÉCSI SPORTKLUB				OPOLE FOLYÓJA MÁSHOLLET IGAZOLÁSA					ANNÁL LENTEBBRE ZENE-DRÁMA				
PÁNCÉL-FIÓK KINCSTÁR					MAGYAR MEGYE NAP A RÓMAI NAPTÁRBAN			ELŐTAG: KEVES SZLÁV NÉP					KÖVÉRSÉG AZON A TÁVOLI HELYEN			
...TARDA (TÚZOK)			...EKBERG (SZÍNŐ) STRONCIUM VEGYJELE				FILMSZTÁR (SOPHIA) ÁLLÓVÍZ				PANAMAI AUTÓJEL FÁBA VÉS			MARÓ VEGYI ANYAG OLASZ NEVELŐ		
...TIKI, HEYER-DAHL EXPE-DICÍÓJA			TEST-EDZÉS NŐI NÉV (MÁJUS 3.)				OSZTRÁK VIDÉK SZÓTÁRI UTALÁS				MARGARIN-MÁRKA SZERTE					FÉLÁRI! VERBUM TOLDALÉKA
MEGELÉGELE UDVARIAS MEGSZÓLÍTÁS			IDEGEN IRÉN SZÉKET HASZNÁL			LENG A ZÁSZLÓ RESZKET			ENUMERÁL HELYSÉG GYÖR KÖZELÉBEN						HATÁRRAG INDL SZÁRMÁZIK	
		VÁKUUM ÍRORSZÁG HONI NEVE	SZLÁV IGEN NYERS-SELYEM		A TETEJÉRE DESCARTES SZEMÉLY-NEVE		SZINTÉN MUZSIKA		AZ ITTENI EZ A MÁSIK			MATTBAN VAN! AZ ELBA CSEH NEVE			HATÁROZAT-LAN NEVELŐ HOLLAND SAJTÓVÁROS	
RUHASZÓ-VET			TETŐALJ ATHÉNI SPORT- KLUB				MUZSIKÁL TAGADÁS					ARANY J. TERHE ... SASZTRI (IND. POL.)				
KETTŐ JELENTÉSŰ ELŐTAG		HELYS. KIS-BÉR KÖZEL. AZ EZÜST VEGYJELE			NÉMET VÁROS LÁM			HAEVY... (ROCKZENE) MAROS-PARTOK!					ROMÁN MOSÓPOR-MÁRKA A HÁZBA			
MENY-ASSZONY			KIRÁLYNŐ (FRANCIA) JEMENI AUTÓJEL				NOBILIS A NITRO-GÉN VEGY-JELE				DOBRU-DZSAI HELYSÉG EZER!					
L.N.J.	V															KETTŐS BETŰ

Szeptember 28-i rejtvényünk megfejtése: ...De mit ér dallam és zengő bilincs, ha énekednek új értelme nincs?

Elfogyott a benzin, de a lelkesedés nem

Bálint Zsombor

Kiesett a Románia-kupa selejtezőkörében a Marosvásárhelyi Maros KK, amely nem tudta ledolgozni az idegenben keletkezett 9 pontos hátrányt a BCM FC Argeş Piteşti elleni találkozón. Akárcsak a négy nappal korábbi meccsen, ezúttal is több ponttal vezetett Szászgáspár Barnabás csapata, az ellenfél azonban akkor tudott megújulni, amikor a marosvásárhelyi csapatnak elfogyott a benzinje: a negyedik negyedben. A lelkesedésből annyira még futotta azonban, hogy a végén sikerüljön a presztízsgyőzelmet megszerezni.

Több év után az idén nem számított esélyesnek a Maros KK a továbbjutásra, hiszen közismert a klubot sújtó anyagi válság, az utolsó pillanatban megváltozott keret, amely ráadásul nem állt teljes egészében a szakmai stáb rendelkezésére. Mladenović játszott ugyan, de még nincs túl teljesen a sérülésén, Mitchell esetében pedig az utolsó pillanatban döntöttek úgy az orvosok, hogy mégsem érdemes kockáztatni. Így a Maros KK négy légióssal állt ki a hat légióssal érkező vendégekkel szemben, és ezt a hiányt fiatal helyi játékosok bevetésével próbálta pótolni. Utóbbiak közül Steff hálálta meg maradéktalanul a belé vetett bizalmat, de nem lehet panasz Stăncuţ játéka sem,

Sánta pedig már tapasztalt veteránnak számít.

Először láthatta a marosvásárhelyi közönség az ajtón alig „beszédült” svéd kettőst, és nem kellett csalódnia. Persson labdabiztos irányító, még ha nincs is olyan keze távolról, mint a sokak által távozásakor megkönyezett elődjének. Pita pedig beleillik a csapatban korábban megfordult legjobb hármas pozícióban játszó játékosok sorába. Tetszett az egész csapat küzdeni akarása, agresszív védekezése, és az, hogy mindössze hat labdát vesztettek egész mérkőzésen (ebből két erősen vitatható támadó szabálytalanság).

Hogy akkor mégis miért tudott továbbjutni Piteşti, ha a szünetben még a Maros KK volt összesítésben is előnyben, és az utolsó negyed elején is csak két pont hátrányban? Mert olyan játékosai vannak a keretben, akik a legélesebb pillanatokban tudnak teljesíteni, mert olyan fizetéseket tudnak a számukra biztosítani, amelyekről a Maros KK jelenleg legfeljebb álmodhat. A statisztikai lap azt mutatja, hogy a vendégek 41,7%-ban dobták a triplákat a házigazdák 30,4%-ával szemben. Nem önmagában ez a különbség volt a döntő, hanem hogy ezt a negyedik negyedben javították erre a szintre a piteşti-iek. Agafonov, Troupe (két-szer), Kosztoszki és Corpodean is akkor találtak be, amikor a legélesebb volt a helyzet, míg a Maros KK játékosai mind az öt triplakísérletet kihagyták a negyedik negyedben. Fáradtság vagy görcsösség miatt, a végeredmény szempontjából mindegy.

Bár a csapat kiesett a kupából, a közönség nem volt csalódott, örvendtek a presztízssikernek, hisz ez sokkal eredményesebb bajnoki idényt vetít előre, mint adott pillanatban (a pénzügyi gondok miatt) remélhető lehetett.

A Maros KK szombaton Galacon kezdi a bajnokságot, és itt a szakmai stáb már Mitchell játéka is számít. Nyerni utazunk Galacon – mondta Szászgáspár Barnabás, aki a bizakodását a keddi teljesítményre alapozza.

A Maros KK Svédországból érkezett új játékirányítója, Persson labdabiztos kosárlabdázónak bizonyult. Fotó: Maros KK, Tóth Csaba

Jegyzőkönyv

Férfikosárlabda Románia-kupa, selejtező kör, visszavágó: Marosvásárhelyi Maros KK – BCM FC Argeş Piteşti 73:72 (17-14, 23-16, 15-18, 18-24). Továbbjutott Piteşti 144:136-os összesítéssel.

Marosvásárhely, ligeti sportcsarnok, 1200 néző. Vezető: Fabiana Martinescu (Nagyszeben), Ciprian Ciocan (Avasfalu), Bertalan István (Kolozsvár). Ellenőr: Mircea Martiş (Kolozsvár).

Maros KK: Pita 18 pont, Mijović 13 (1), Persson 12 (2), Sánta 10, Stăncuş 8 (2), Steff 6 (2), Mladenović 6, Borşa, Engi-Rosenfeld, Kilyén.

BCM FC Argeş: Agafonov 21 pont (2), Troupe 14 (3), Russell 12 (1), Kosztoszki 7 (1), Corpodean 7 (2), Nicoară 4, Nuutinen 3 (1), Lázár 2, Ciotlăuş 2.

Európai focikörkép

* **Angol Premier Liga, 6. forduló:** West Ham United – Tottenham 2-3, Burnley – Huddersfield 0-0, Everton – Bournemouth 2-1, Manchester City – Crystal Palace 5-0, Southampton – Manchester United 0-1, Stoke – Chelsea 0-4, Swansea – Watford 1-2, Leicester – Liverpool 2-3, Brighton & Hove Albion – Newcastle United 1-0, Arsenal – West Bromwich 2-0; **7. forduló:** Huddersfield – Tottenham 0-4, Bournemouth – Leicester 0-0, Manchester United – Crystal Palace 4-0, Stoke – Southampton 2-1, West Bromwich – Watford 2-2, West Ham United – Swansea 1-0, Chelsea – Manchester City 0-1, Arsenal – Brighton & Hove Albion 2-0, Everton – Burnley 0-1, Newcastle United – Liverpool 1-1. **Az élcsoport:** 1. Manchester City 19 pont, 2. Manchester United 19, 3. Tottenham 14.

* **Spanyol Primera División, 5. forduló** (eddig nem közölt eredmények): Athletic Bilbao – Atlético Madrid 1-2, Leganés – Girona 0-0, Deportivo La Coruna – Alavés 1-0, Real Madrid – Betis 0-1, Sevilla – Las Palmas 1-0, Villarreal – Espanyol 0-0, Celta Vigo – Getafe 1-1, Levante – Real Sociedad 3-0; **6. forduló:** Atlético Madrid – Sevilla 2-0, Alavés – Real Madrid 1-2, Málaga – Athletic Bilbao 3-3, Girona – Barcelona 0-3, Espanyol – Deportivo La Coruna 4-1, Getafe – Villarreal 4-0, Eibar – Celta Vigo 0-4, Las Palmas – Leganés 0-2, Real Sociedad – Valencia 2-3, Betis – Levante 4-0; **7. forduló:** Celta Vigo – Girona 3-3, Deportivo La Coruna – Getafe 2-1, Sevilla – Málaga 2-0, Levante – Alavés 0-2, Leganés – Atlético Madrid 0-0, Real Sociedad – Betis 4-4, Barcelona – Las Palmas 3-0, Valencia – Athletic Bilbao 3-2, Villarreal – Eibar 3-0, Real Madrid – Espanyol 2-0. **Az élcsoport:** 1. Barcelona 21 pont, 2. Sevilla 16, 3. Valencia 15.

* **Olasz Serie A, 5. forduló** (eddig nem közölt eredmények): Benevento – AS Roma 0-4, Atalanta – Crotone 5-1, Cagliari – Sassuolo 0-1, Genoa – Chievo 1-1, Hellas Verona

– Sampdoria 0-0, Juventus – Fiorentina 1-0, Lazio – Napoli 1-4, AC Milan – SPAL 2-0, Udinese – Torino 2-3; **6. forduló:** AS Roma – Udinese 3-1, SPAL – Napoli 2-3, Juventus – Torino 4-0, Sampdoria – AC Milan 2-0, Cagliari – Chievo 0-2, Crotone – Benevento 2-0, Hellas Verona – Lazio 0-3, Inter – Genoa 1-0, Sassuolo – Bologna 0-1, Fiorentina – Atalanta 1-1; **7. forduló:** Udinese – Sampdoria 4-0, Genoa – Bologna 0-1, Napoli – Cagliari 3-0, Benevento – Inter 1-2, Chievo – Fiorentina 2-1, Lazio – Sassuolo 6-1, SPAL – Crotone 1-1, Torino – Hellas Verona 2-2, AC Milan – AS Roma 0-2, Atalanta – Juventus 2-2. **Az élcsoport:** 1. Napoli 21 pont, 2. Juventus 19, 3. Inter 19.

* **Német Bundesliga, 5. forduló** (eddig nem közölt eredmények): 1. FC Köln – Eintracht Frankfurt 0-1, Hertha BSC – Bayer Leverkusen 2-1, Freiburg – Hannover 96 1-1, Hamburger SV – Borussia Dortmund 0-3, Mainz – Hoffenheim 2-3; **6. forduló:** Bayern München – Wolfsburg 2-2, RB Leipzig – Eintracht Frankfurt 2-1, Hoffenheim – Schalke 04 2-0, Werder Bremen – Freiburg 0-0, Mainz – Hertha BSC 1-0, VfB Stuttgart – Augsburg 0-0, Borussia Dortmund – Mönchengladbach 6-1, Hannover 96 – 1. FC Köln 0-0, Bayer Leverkusen – Hamburger SV 3-0; **7. forduló:** Schalke 04 – Bayer Leverkusen 1-1, Mönchengladbach – Hannover 96 2-1, Eintracht Frankfurt – VfB Stuttgart 2-1, Augsburg – Borussia Dortmund 1-2, Wolfsburg – Mainz 1-1, Hamburger SV – Werder Bremen 0-0, Freiburg – Hoffenheim 3-2, Hertha BSC – Bayern München 2-2, 1. FC Köln – RB Leipzig 1-2.

Megyei futballbajnoki eredmények

* **5. liga, Északi csoport, 4. forduló:** Szászrégeni Testvériség – Mezőkirályfalva 9-2, Bátos – Abafája 4-1, Magyaró – Lövér 4-1, Alsóidecs – Köhér 2-3, Nyáradremete – Marosfalu 4-1, Görgénysóakna állt; **5. forduló:** Mezőkirályfalva – Bátos 0-11, Abafája – Magyaró 3-5, Lövér – Alsóidecs 0-5, Köhér – Görgénysóakna 1-4, Marosfalu – Szászrégeni Testvériség 1-6, Nyáradremete állt. **Az élcsoport:** 1. Bátos 15 pont, 2. Nyáradremete 12, 3. Szászrégeni Testvériség 10.

* **5. liga, Közép csoport, 4. forduló:** Kerelöszentpál – Tuzson 1-2, Cikmántor – Segesvár 1-1, Kerelő – Galambod 1-2, Csittszentiván – Balavásár 8-2, Mezőrűcs – Harasztkerék 0-1, Gernyeszeg állt; **5. forduló:** Tuzson – Cikmántor 1-1, Segesvár – Kerelő 2-1, Galambod – Csittszentiván 2-2 (a 62. percben félbeszakadt), Balavásár – Gernyeszeg 6-2, Harasztkerék – Kerelöszentpál 7-1, Mezőrűcs állt. **Az élcsoport:** 1. Harasztkerék 12 pont, 2. Galambod 11, 3. Segesvár 10.

* **5. liga, Déli csoport, 3. forduló:** Mezőceked – Radnót II 4-2, Mezőtőhát – Vámosgálfalva 4-4, Marosludas II – Küküllődombó 3-2, Maroskece – Magyarsáros 1-5, Mezőzáh – Marosugra 3-1; **4. forduló:** Vámosgálfalva – Mezőceked 1-2, Küküllődombó – Mezőtőhát 2-1, Magyarsáros – Marosludas II 1-4, Marosugra – Maroskece 1-4, Radnót II – Mezőzáh 9-1. **Az élcsoport:** 1. Marosludas II 12 pont, 2. Magyarsáros 7, 3. Mezőzáh 7.

* **6. liga, 3. forduló:** Somosd – Kibéd 6-0, Jedd – Mikefalva 7-0, Nyáradgálfalva – Egrestő 3-0, Csikfalva – Székelybere 4-2, Koronka – Küküllőszéplak 7-0, Mezőpanit – Uzdiszentpéter 3-2; **4. forduló:** Mikefalva – Somosd 2-5, Egrestő – Jedd 0-8, Székelybere – Nyáradgálfalva 0-8, Küküllőszéplak – Csikfalva 1-4, Uzdiszentpéter – Koronka 3-2, Kibéd – Mezőpanit 3-2. **Az élcsoport:** 1. Jedd 12 pont, 2. Nyáradgálfalva 12, 3. Somosd 12, 4. Csikfalva 12.

Bernd Storck kemény védekezést ígér Svájc ellen

Kemény védekezést ígért Bernd Storck, a magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya a svájciak elleni világbajnoki selejtezőmérkőzésre. „Az a fontos, hogy a kemény védekezésből kitörve alakítsunk ki gólhelyzeteket” – adta meg a hétfői, Telkiben tartott sajtótájékoztatón a remélt siker receptjét a német szakember. Storck szerint hiába van ezúttal is sok sérült és eltiltott a nemzeti együttesnél, a mostani összetétel jobb, mint az andorrai, amikor 1-0-ra kikaptak a pireneusi államban.

„Nagyon várjuk a meccset, különösen a szombatit, amikor a világranglistán hetedik Svájjal találkozunk. Nagy kihívás lesz olyan együttessel játszani, amely mind a nyolc selejtezőmérkőzését megnyerte” – mondta Storck, és hozzátette: a mostani csapat meg fogja állni a

helyét Bazelben, ahol megpróbálja a lehetetlent, azaz a pontszerzést.

Megjegyezte, szeretné, ha csapata ezúttal tizenegy játékosal játszaná végig a kilencven percben, nem úgy, mint a portugálokkal szemben 1-0-ra elvesztett találkozón. Hozzátette, örülne hasonlóan jó teljesítménynek, mivel azt a közönség a vereség ellenére megtapsolta.

„Szerettünk volna több pontot szerezni, a teljes kerettel lehetett volna jobb, de voltak váratlan eredmények. A csapat viszont fejlődik hosszú távon, sokkal jobb labdabirtoklásban, vagy éppen helyzetkiakításban, mint két-három éve” – értékelte a selejtezősorozat eddigi nyolc meccsét Storck, megjegyezve, jövő kedden a Feröer-szigetek ellen jó teljesítménnyel és győzelemmel szeretnének búcsúzni, hogy megszerezzék a harmadik helyet.

Világbajnoki selejtezők

- * október 5. (csütörtök), 21.45 óra: Románia – Kazahsztán (TV: TVR1, TVR HD)
- * október 7. (szombat), 21.45 óra: Svájc – Magyarország (TV: M4 Sport)
- * október 8. (vasárnap), 19.00 óra: Dánia – Románia (TV: TVR1, TVR HD)
- * október 10. (kedd), 21.45: Magyarország – Feröer-szigetek (TV: M4 Sport)

Félbeszakadt a francia labdarúgó-bajnokság 8. fordulójában rendezett Amiens – Lille mérkőzés, amikor a 15. percben leszakadt a lelátó a vendégek szektoránál, és a szurkolók behuzantak a pályára. A Lille játékosa, Ballo Toure a vezető gólját ment ünnepelni a drukkerek elé, amikor a lelátó megadta magát. Az első hírek alapján 10-15 ember sérült meg a balesetben, a legfrissebb hírek viszont 29 sérültről számoltak be, közülük négyen életveszélyesen. A találkozót félbeszakították, majd a csapatok és a szövetség egyeztetése után végleg beszüntették.

Az élcsoport: 1. Borussia Dortmund 19 pont, 2. Bayern München 14, 3. Hoffenheim 14.

* **Francia Ligue 1, 7. forduló:** Nice – Angers 2-2, Lille – AS Monaco 0-4, Montpellier HSC – Paris St. Germain 0-0, Metz – Troyes 0-1, Bordeaux – Guingamp 3-1, Lyon – Dijon 3-3, Caen – Amiens SC 1-0, St. Etienne – Stade Rennes 2-2, Strasbourg – Nantes 1-2, Olympique Marseille – Toulouse 2-0; **8. forduló:** AS Monaco – Montpellier HSC 1-1, Paris St. Germain – Bordeaux 6-2, Dijon – Strasbourg 1-1, Guingamp – Toulouse 1-1, Nantes – Metz 1-0, Stade Rennes – Caen 0-1, Troyes – St. Etienne 2-1, Angers – Lyon 3-3, Nice – Olympique Marseille 2-4. **Az Amiens SC – Lille mérkőzés félbeszakadt. Az élcsoport:** 1. Paris St. Germain 22 pont, 2. AS Monaco 19, 3. Olympique Marseille 16.

Sokan hozzájárultak a Tündér Ilona megsegítéséhez Együtt ünnepelték az újjáépülést

Múlt hét végén együtt ünnepeltek a segített család: a Tündér Ilona-nap keretében mondtak köszönetet mindazoknak, akik nem szemlélték közömbösen a jobbágfalvi Szász családot ért tavaszi sorscsapást.

Gligor Róbert László

Mint arról már lapunkban beszámoltunk, a jobbágfalvi Szász Csaba Leventét és családját hatalmas csapás érte: március 25-én kora hajnalban leégett a mintegy két évtizedes munkával létrehozott Tündér Ilona vendéglátóhely egy része. A család azonban nem kötött balyut, nem fogott vándorbotot, nem választotta Nyugat-Európát, hanem úgy döntött, hogy újrakezdi a munkát, és itthon teremt magának további megélhetést. A felmérhetetlen kár keletkezése után két nappal autóba ültek, és megrendelték az építőanyagot, hogy első lépésben a családi lakóház leégett tetőzetét építsék újra. Még vissza sem költöztek a lakásba, máris elkezdtek egy új épület munkálatait is a leégett étterem helyén. Ez építőanyagában és méreteiben is különbözik az elsőől, s a legújabb építkezési és biztonsági előírásoknak megfelelően tervezték meg. A hatalmas beruházás elkezdéséhez számtalan

jóindulatú személy járult hozzá, nemcsak Erdély, a Kárpát-medence, hanem a világ több sarkából érkezett pénztámogatás ismerősöktől és ismeretlen jóakaróktól, ezeknek és a család erőfeszítéseinek köszönhetően egy-két héten belül be is fedik az új, konyhát, éttermet és szálláshelyeket magába foglaló kétszintes épületet.

Az elmúlt fél évben tapasztalt emberi és isteni gondviselést és segítséget szeretne volna megköszönni a család, amikor a hét végén Tündér Ilona-napot szervezett, és minden jóakarót vendégül látott.

Egész napos együttlét

Több mint háromszázra becsüli a Szász család azok számát, akik összegyűltek erre az alkalomra. A távoli vendégek egy része már pénteken megérkezett, a többiek szombaton tértek be a család tanyájára, ahol kaláccsal és pálinkával fogadták őket. Délben Szakács M. Endre mondott üdvözlőbeszédet, majd lelkészek szóltak az emberekhez. Csüdör Imre jobbágfalvi plébános áldást kért a helyre, míg Sándor Szilárd helyi unitárius lelkész a régebbi emlékeket idézte fel, illetve azt a Tündér Ilona-jelképet, amelyet saját kezűleg faragott a családnak egykor, és amely épen átvészelt a tűzvészt. Bara László bihariószegi református lelkész bevallotta: több százan sírtak temp-

lomában, amikor a tűzvész hírért vették. Szívvel-lélekkel érkeztek most ide, de akkor is szeretnének áldást mondani, amikor teljesen elkészül az épület. A magyarországi Kakasd küldöttsége a falu jelképét, három keresztet adott át, hogy Isten áldása legyen ezen a helyen.

A család színvonalas kulturális programról is gondoskodott, a szabadtéri színpadon Ábrám Tibor nótákkal lépett fel, könnyűzenével a jobbágfalvi Bereczki Szilárd, a jobbágfalvi Mózes István, majd a kakasdi székely és sváb kórusok, a bihariószegi református kar és a jobbágfalvi Nagy Ferenc férfikar énekelt. Mindeközben a jobbágfalvi Varga Ervin, a marosvásárhelyi Marton Sándor családjukkal, valamint az Anyósok és Apósok csapata (a Szász házaspár szülei, valamint a Szabó és Major család) főztek ízletes gulyást. A hozzávalók nagy része is adományból került ki, a jobbágfalvi Lanka húsfeldolgozó, a nyáradgálfalvi Tóth Pék, a jobbágfalvi Májai Zsigmond zöld-égetermesztő és a nyáradszeredai Keresztúri József kereskedő termékei mellett többen itallal is hozzájárultak a vendégek ellátásához.

Az ünnepség alkalmából a Szász család egy kiadványt is megjelentetett, amelyben a vendégház megszületését, pusztulását és az elkezdett újjáépítést mutatják be, il-

letve felsorolják mindazokat a személyeket és szervezeteket, vállalkozásokat, amelyek pénzzel vagy építőanyaggal a család segítségére voltak az új út kezdetén.

Összefogás, összetartozás

Szász Csaba Levente nemcsak a színpadon küszködött könnyeivel, amikor mindenkinek köszönetet mondott a kapott segítségért, hanem amikor lapunkkal is megosztotta gondolatait. Nem is próbálta titkolni az örömkönyveket, mert érzi, hogy nemcsak azt kapta a család, amit az emberek összeadtak, hanem Isten áldása is rajtuk volt az elmúlt hónapokban. Elmondta: nagyon sokan melléjük álltak a tűz utáni időszakban, a legnagyobb segítséget a marosvásárhelyi Szász Mihálytól (Reta-Com) és a jeddi Lőrincz Attilától (Primer Electro cég) kapták, de sokan kézi munkaerővel, mások pénzádományokkal, építőanyagokkal siettek segítségükre. Olyan idősök is akadtak, akik utolsó lejük is gyógyszerre adták, így nem tudták a családot támogatni, de imádkoztak értük, hogy ne menjenek külföldre, itt építsék újra az életüket a szülőföldön, amely eddig is sok nemzedéknek adott kenyeret. Szászék most úgy érezték, egy tányér étellel, egy kézfogással, öleléssel és egy néhány órás együttléttel meg kell köszönniük mindenkinek azt, amit kaptak, és terveik szerint ezután minden évben szerveznek egy ilyen napot, hogy mindenki érezhesse: a maroknyi magyarság összetartozik.

Itt volt, aki fontosnak érezte

A kakasdi énekkarok lelkenedezve vették tudomásul a jobbágfalvi meghívást, és nagyon szép három napot töltöttek itt – mondta el hazautazásuk előtt Sebestyén Brigitta. Fantasztikus dolognak tartja, ahogyan a Szász család talpra állt, és azt kívánja, hogy terveik sikerüljenek, ők pedig újabb gyűjtést szerveznek odahaza, hogy tovább segíthessenek a családon. A bihariószegi református közösséget mély baráti szálak fűzik Jobbágfalvához és a Szász családhoz, és ezt már akkor megérezte, amikor először látogattak ide néhány éve. Mint minden normális családban, ha valaki megsérül, a többieknek kötelességük segíteni rajta. Ők is segítettek ezen a családon, amivel tudtak, folyamatosan imádkoztak értük, és ezután is ezt teszik – fejtegette ki Bara László, hogy miért is tartották fontosnak ideutazni az Érmellékről.

A magyarság egymás iránti szeretete nyilvánult meg a segítségadásban – véli a nyáradszeredai Kocsis József, aki szerint itt volt mindenki, aki valamit tett a bajba jutottak megsegítésére. De ahhoz, hogy egy ilyen közösségi megnyilvánulás szülessen, az illetőnek is meg kellett érdemelnie, márpedig Szász Csabáék a tűz előtt is úgy viselkedtek a közösségben, hogy ezt kiérdemelték. Jó érzés volt könnyes szemmel kezét fogni egymással, egymásra mosolyogni és együtt örülni ezen a napon, ezért is jöttek el közelről és több száz kilométerről is az emberek – tette hozzá.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM

A hirdetés rovataban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

KIADÓ kétszobás, felújított tömbházlakás a Moldovei utcában. Tel. 0744-572-889. (19388-1)

ELADÓ sürgősen egyszobás-összkomfort a Tudor negyedben. Tel. 0365/437-756, 0723-808-778. (4226)

ELADÓ 50 fokos gyümölcs-pálinka, 10 vedres cserefa cseber, 15 vedres cserefa boroshordó, 20 literes üvegkorsó, 200 literes műanyag hordó fedővel, lecsereált ablakkeretek és ablakok. Árak megegyezés szerint. Érdeklődni a hét bármelyik napján 18–19 óra között, tel. 0265/261-148, mobil: 0743-034-390. (-1)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (3856)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0744-159-621. (3856)

ELADÓ fekete szőlő. Tel. 0741-143-404. (4218)

VESEK olcsó autót. Tel. 0745-900-191. (4231-1)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0755-864-507. (4236)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0747-594-011. (4236)

MEGEMLÉKEZÉS

Egy pillanat, és mindennek vége, olyan gyorsan távoztál a végtelenségbe. Maradt a bánat és egy csendes sirhalom, szerető szívünkben az örök fájdalom. Fájó szívvel emlékezünk az ákosfalvi SZÁSZ JÓZSEFRE, aki október 5-én egy éve örökre itt hagyott. Szívünkben mosolyod mindig élni fog. Emlékét őrzi bánatos szívű felesége, Anna, lánya, Ágnes és férje, Lucien, fia, Joco és felesége, Ildikó, négy unokája és három dédunokája. Nyugodjál békében, drága Papi! (4227)

ELHALÁLOZÁS

Szomorúan tudatjuk, hogy dr. GÁL ISTVÁN marosárpataki nyugdíjas körorvos 2017. október 3-án elhunyt. Temetése 2017. október 5-én, csütörtökön 14 órakor lesz Marosárpatakon. Nyugodjon békében!
A gyászoló család. (4222-1)

„Nem az hal meg, kit eltemetnek, az hal meg, kit már nem emlegetnek.” (Dan Brown)
Szomorú szívvel veszünk búcsút családjunk szeretett orvosától, a marosárpataki dr. GÁL ISTVÁNTÓL. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Kozma Barna polgármester és családja. (-1)

ELVESZETT

ELVESZTETTEM Rendes Anna névre szóló egyetemi ellenőrzőm. Semmisnek nyilvánítom. (4233)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikajátékokat, termopán PVC-nyílászárókat, szunyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (4140)

HEGESZTŐT és **LAKATOST** alkalmazatok. Tel. 0766-519-187. (19388)

VÁLLALOK bádógosmunkát, csatornák készítését és javítását, személtreöntök készítését. Tel. 0746-664-156. (4146)

HŰTŐK javítását vállalom lakásán, és eladok hűtőket, fagyasztókat garanciával. Tel. 0722-846-011. (4024)

TAKARÍTÁST vállalom Marosvásárhelyen, magánházaknál is. Tel. 0753-879-620. (4205-1)

KÚTÁSÁST, -pucolást vállalunk és kútgyűrűket árulunk. Tel. 0765-385-595. (3728)

JÁRÓ beteg mellé Magyarországra, hosszabb időre ápolónőt keresek ottlakással. Tel. 00-36-30-22-65-743. Imre Eszter. (4232)

GONDOZÓNŐT keresek fekvő beteg mellé napi 12 órára, 8-tól 20 óráig. Tel. 0745-664-624. (4238)

Szomorú szívvel búcsúozunk Marosárpatak szeretett orvosától, falunk díszpolgárától,

dr. GÁL ISTVÁNTÓL,

aki több mint fél évszázadon át szolgálta településünket. A doktor úr 1962-ben került Marosárpatakra, ahol kezdetben a kórházotthon megüresedett igazgatói állását töltötte be. Néhány évvel később, 1966-ban munkahelyet változtatott, a falu megüresedett orvosi rendelőjébe költözött be feleségével együtt. A sárpataki emberek rövid idő alatt megszerették, a lakosság szolgálatában állt éjjel-nappal. Nagyon sok család tartozik a doktor úrnak hálával és köszönettel, mindig megpróbált eleget tenni orvosi kötelezettségeinek, igyekezett legjobb tudása szerint segíteni a rászorulókon. Mindig bensőséges viszonyt ápolt a betegeivel, ezért tisztelte és szerette a falu népe. Dr. Gál István 1990-ben vonult nyugdíjba, de sürgősségi esetekben továbbra is gyakorolta hivatását. Két évvel ezelőtt, 2015-ben még vizsgált és gyógyított. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Marosárpatak község önkormányzata. (-1)

„Azért veszítjük el a számunkra fontos embereket, hogy jobban megbecsüljük azokat, akik még megvannak.” (Jodi Lynn Picoult)
Fájó szívvel búcsúozunk családjunk szeretett orvosától, a marosárpataki

dr. GÁL ISTVÁNTÓL.

Nyugodjon békében, emlékét megőrizzük!

A Berekméri család. (-1)

Fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, após, nagytata, apatárs, rokon, barát és szomszéd,

SÁRKÁNY ISTVÁN

október 2-án, életének 67. évében hosszú szenvedés után megpihent. Temetése október 5-én, csütörtökön 14 órakor lesz a szászregeni református temetőben.

A gyászoló család. (4212-1)

RÉSZVÉTNYILVÁNTÁS

Megrendült szívvel értesültünk szeretett sógornóm, SZABÓ ANIKÓ elhunytáról. Nyugodjál békében, Kicsi Anikó! A gyászoló családnak együttérző vigasztalódást kívánunk! Szabó Erzsébet és családja! (sz-1)

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik TÓTH ANDRÁST utolsó útjára elkísérték, sírjára virágot helyeztek és fájdalmunkban osztoztak. A gyászoló család. (4237-1)

SZÁSZ LAJOSTÓL
aki 80 évesen, türelemmel viselt, hosszú szenvedés után hirtelen eltávozott közülünk.
Gyászoló felesége, Kamilla, gyerekei, Csilla, Lóránt, Csaba és azok családja. (-1)

KORONKA KÖZSÉG

Takács Szabolcs István polgármester által értesíti az érdekelteket, hogy a „Víz- és csatornahálózat kiépítése Székelybósnban” című tervet benyújtotta a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökséghez, a környezetvédelmi engedély elnyerése céljából.

A javasolt terv környezeti hatásával kapcsolatosan felvilágosítás kérhető a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, Marosvásárhelyen, a Hídvég utca 10. szám alatt, munkanapokon, hétfőn 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között, valamint Koronka község polgármesteri hivatalában, munkanapokon, hétfőn 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között.

Az érintettek észrevételeiket a környezetvédelmi jogszabályok alapján nyújthatják be a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökséghez munkanapokon, hétfőn 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között.

KORONKA KÖZSÉG

Takács Szabolcs István polgármester által értesíti az érdekelteket, hogy „A Völgy, a Nárcisz és a 19. számú koronkai utcák aszfaltozása” című tervet benyújtotta a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökséghez, a környezetvédelmi engedély elnyerése céljából.

A javasolt terv környezeti hatásával kapcsolatosan felvilágosítás kérhető a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, Marosvásárhelyen, a Hídvég utca 10. szám alatt, munkanapokon, hétfőn 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között, valamint Koronka község polgármesteri hivatalában, munkanapokon, hétfőn 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között.

Az érintettek észrevételeiket a környezetvédelmi jogszabályok alapján nyújthatják be a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökséghez munkanapokon, hétfőn 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között.

KORONKA KÖZSÉG

Takács Szabolcs István polgármester által értesíti az érdekelteket, hogy a „Vízvezető betonárkok és egységes bejáratú hidak kivételése Koronkán” című tervet benyújtotta a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökséghez, a környezetvédelmi engedély elnyerése céljából.

A javasolt terv környezeti hatásával kapcsolatosan felvilágosítás kérhető a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség székhelyén, Marosvásárhelyen, a Hídvég utca 10. szám alatt, munkanapokon, hétfőn 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között, valamint Koronka község polgármesteri hivatalában, munkanapokon, hétfőn 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között.

Az érintettek észrevételeiket a környezetvédelmi jogszabályok alapján nyújthatják be a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökséghez munkanapokon, hétfőn 9–15 óra között és keddtől péntekig 9–12 óra között.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A GASTROMETAL KFT. ÜZEMVEZETŐT alkalmaz maroszentgyörgyi telephelyére. Az önéletrajzokat a jobs@gastrometal.ro e-mail-címre kérjük küldeni, illetve a 0728-328-881-es telefonszámon lehet érdeklődni. (60387-I)

ALKALMAZUNK MUNKÁSOKAT, FESTŐKET. Tel. 0744-212-269. (4122-I)

FELVESZÜNK FIATAL HÖLGYEKET cukordíszek gyártására. Szaktudás nem szükséges. Tel. 0745-520-408. (19384-I)

A marosvásárhelyi FAN COURIER ALKALMAZ SZÁMÍTÓGÉP-KEZELŐKÉT, ÁRUMOZGATÓKAT rész- és teljes munkaidőre. Követelmények: felelősségérzet, komoly hozzáállás, rugalmasság. Az önéletrajzokat a következő e-mail-címre várjuk: hr.tgmures@fancourier.ro Tel. 0265/311-470, 4062-es mellék. (19400)

A VILA BRAN CLUB (Töröcsvár, Brassó) alkalmaz tapasztalattal rendelkező: RECEPCIÓST, gyermekek számára ANIMÁTOR; PINCÉRT, SZOBALÁNYT. Tel. 0722-268-866. (60391-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz hús- és hentesáruüzletébe ELADÓNŐT. Tel. 0744-681-130. (19405-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz MÉSZÁROST és fiatal SEGÉDMUNKÁST. Tel. 0744-644-026. (19405-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI MULTIDECOR KFT. kiképzést és munkahelyet biztosít DEKORÁTOR, REKLÁMKÉSZÍTŐ, valamint REKLÁMSZERELŐ munkakörbe. Bővebb tájékoztatást adunk személyes beszélgetésen, a 0745-356-536-os telefonszámon. (19412)

A MAROSVÁSÁRHELYI INRECO ÉPÍTŐIPARI MAGÁNCÉG KARBANTARTÓT/NEHÉZGÉPSZERELŐT alkalmaz. Az önéletrajzokat az inreco@inreco.ro e-mail-címre vagy a 0365/430-151-es faxszámra várják. Érdeklődni a 0365/430-150-es telefonszámon. (19413-I)

Közlemény a fűtéspótlékról

A 2011. évi 70-es, a hideg időszakra vonatkozó társadalomvédelmi intézkedéseket előíró kormányrendelet, amelyet utólag módosítottak és kiegészítettek a 2011. évi 920-as, az alkalmazási szabályokat tartalmazó sürgősségi kormányrendelettel, kimondja, hogy azok a fogyasztók, akik a lakás fűtésére villamos energiát, földgázt, fát (szenet, folyékony kőolajszármazékot) használnak, és a jövedelmük nem haladja meg a törvény által megszabott küszöböt (családtagonként 615 lej nettó havi jövedelem), fűtéspótlékban részesülnek. A támogatással részben fedezik a lakás kifűtésének költségeit a hideg időszakban. A segélyt csak egyféle, a fő fűtésrendszerre biztosítják. A fűtéspótlékot saját felelősségre kitöltött kérvény alapján ítélik meg, a kérvénybe be kell írni a család összetételét és a jövedelmet. A család vagy esetenként egy személy nettó jövedelmének megállapításánál figyelembe veszik a családtagok összes jövedelmét, amelyet a kérvény benyújtását megelőző hónapban elértek, ide értve azokat is, amelyek az állami társadalomvédelmi alapból származnak, mint a munkanélküli-segély, juttatások, állandó támogatások, attól függetlenül, hogy milyen költségvetésből származnak, minden más jogos eltartási kötelezettség, vagy más törvényes hitelek. Kivételt képez: a 2010. évi 277-es törvény által megítélt családfenntartási támogatás, az utólag módosított és kiegészített, újrakibocsátott 1993. évi 61-es törvény által biztosított gyermeknevelési segély, valamint az újrakibocsátott, az utólag módosított 2006. évi 448-as törvényben megszabott hátrányos helyzetűek kiegészítő jövedelme, valamint az utólag módosított és kiegészített, az állami támogatásokra vonatkozó 2010. évi 14-es sürgősségi kormányrendelet által 2010-től a mezőgazdasági termelőknek biztosított állami juttatás, és az utólag módosított és kiegészített, valamint a tanulmányi és társadalomvédelmi ösztöndíjakkal kiegészített 2010. évi 74-es törvény által támogatásban részesülőknél, illetve a középiskolásoknak szánt országos társadalomvédelmi program feltételeit megszabó, utólag módosított és kiegészített 2004. évi 1488-as kormányrendelet által biztosított „liceumpénz”, valamint a napszámosokra vonatkozó, újrakibocsátott 2011. évi 52-es törvény alapján időszakos munkát végzők jövedelme.

Azon családok és azok az egyedül élő személyek, akiknek a tulajdonában van az alábbi javak valamelyike, **NEM részesülnek fűtéspótlékban:**

Ingtatlanok

1. Épületek, más lakható helyiségek az állandó lakhelyként és melléképületekként megjelölt ingatlan mellett
2. A lakóház körüli terület és a hozzá tartozó udvar, valamint más beltelkek, amelyek meghaladják városban az 1000, vidéken a 2000 négyzetmétert

Ingóságok*

1. Tízévesnél fiatalabb személygépkocsi(k) vagy motorkerékpár(ok), a hátrányos helyzetűeknek szánt járművek szállítására, a nehezen megközelíthető helyek elérésére alkalmas, saját használatra szánt járművek kivételével
2. Egynél több tízévesnél idősebb gépkocsi/motorkerékpár
3. A következő járművek: haszonjárművek, pótkocsi nélküli vagy pótkocsis tehergépkocsik, lakókocsik, autóbuszok, kisbuszok
4. Dereglyék, motorcsónakok, vízi kismotorok, jachtok, a Duna-delta Bioszféra Rezervátumban saját használatra szánt csónakok kivételével (az ott lakóknak)
5. Mezőgazdasági gépek: traktorok, önmeghajtó kombájnok
6. Mezőgazdasági feldolgozógépek: olajprés, gabonamolom
7. Fafeldolgozó berendezések: gatterek vagy más, hidraulikusan, mechanikusan vagy villamos árammal működtetett famegmunkáló eszközök

* Működőképes állapotban.

Bankbetétek

– 3000 lejt meghaladó bankbetétek

Területek/állatok/háziszárnyasok

– Olyan területek, állatok, háziszárnyasok, amelyek évi termelési összértéke (jövedelem) meghaladja az 1000 eurót személyenként, illetve a 2500 eurót családonként.

A fűtéspótlék címzettje a család képviselője vagy esetenként az a személy, aki igénylőként teljesíti a törvényes feltételeket és lehet: az ingatlan tulajdonosa, egy fenntartási szerződéssel elidegenített lakás tulajdonosa, a bérbeadásra vonatkozó szerződés címzettje, vagy bármely nagykorú és a lakástulajdonos vagy főbérlettel meghatalmazott családtag, vagy az albérlő, vagy esetenként a 18 évet be nem töltött személy jogi képviselője (gyámja).

A kérvény kitöltésekor a kérvényezőnek kötelessége pontosan lejegyezni a család összetételét, külön-külön a tagok jövedelmét, valamint a más közigazgatási egységben (helység) a tulajdonukban levő ingatlanokat és ingóságokat.

A fűtéspótlékot igénylő által a kérvénybe írtak ellenőrzésére a kérvény és a saját felelősségre kitöltött nyilatkozat mellé csatolni kell a család összetételét, külön családtagonként a jövedelmüket igazoló iratokat, valamint a tulajdonukban levő – ide értve a más településen levő – ingatlanokat és ingóságokat bizonyító okiratokat is.

Ehhez a következő iratok szükségesek:

- Az összes családtag személyi igazolványának másolata (esetenként: személyazonossági igazolvány, személyazonossági kártya, születési bizonyítvány, családkönyv).
- A kérvény benyújtását megelőző hónapra vonatkozó nettó családi jövedelmet igazoló bizonylat minden jövedelemre szert tevő családtagnak külön-külön (nyugdíjszelvény, fizetést vagy más jövedelmet igazoló okirat, támogatások, segélyek, a közpénzügyi hivatal által kibocsátott adóbevallási nyilatkozat, illetve esetenként más jövedelemforrást igazoló okiratok). **Nem fogadnak el nulla jövedelmet feltüntető kérvényt.**
- Esetenként: a lakás bérleti szerződésének másolata.
- Azon családok esetében, ahol egyik tagnak (férj, feleség, nagykorú gyerek) nincsen jövedelme, a saját felelősségre írt nyilatkozatot közjegyző előtt hitelesíteni kell.
- A tulajdonosi/bérlői társulás által kibocsátott igazolványban szerepelnie kell a közkötség megállapításakor számító és az ingatlan nyilvántartójában (carte de imobil) szereplő személyek számának is.
- Az adózandó jövedelemre – bankbetétek, különböző javak értékesítéséből származó bevételek stb. – vonatkozó, a Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal által kibocsátott igazolás.
- A személygépkocsi forgalmi engedélye (talon).
- A legutóbbi gázszámla (földgázzal való fűtés esetén).
- A legutóbbi villanyszámla (villamos energiával való fűtés esetén).
- Bankszámlakivonat vagy saját felelősségre írt nyilatkozat, amennyiben nincs bankbetétjük, hogy mennyi megtakarított pénzzel rendelkeznek.
- A saját tulajdonban levő területekre vagy állatokra vonatkozó, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal mezőgazdasági nyilvántartójától kibocsátott igazolás.
- A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Adó- és Illetékosztálya által a saját tulajdonban levő területről, ingatlanról és gépkocsiról kibocsátott igazolás.

A kérvény és a saját felelősségre kitöltendő nyilatkozat formanyomtatványai átvehetők, illetve ezeket kitöltve, az igazoló iratokkal együtt, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Rózsák tere 42. szám alatti (nyári színpad) irodájába kell eljuttatni 2017. október 9-étől 31-éig, hétfőtől péntekig 8 és 15.30 óra között.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal sajtóirodája

A Surub Trade Kft. csavargyárába keresünk munkatársakat a következő munkakörbe:

gépbeállító, gépkezelő

Elvárásaink:

- megbízhatóság
- pontosság
- lojalitás
- tanulékonyság

Amit kínálunk:

- stabil, modern munkahely
- állandó fejlődési lehetőség
- versenyképes bérezés

Előny: műszaki rajz alapfokú ismerete, lakatos, esztergályos, fémforgácsoló vagy fémmegmunkáló szakképesítés.

A gépek kezeléséhez a betanítást biztosítjuk.

Önéletrajzok leadhatók személyesen a Surtec áruház vevőszolgálatán („Gyártás – gépbeállító” megjelöléssel) a Dózsa György utca 145/a alatt vagy Cserefalva 115. szám alatt, illetve e-mailben: productie@surubtrade.ro. További információ a 0745-043-920-as telefonszámon.

MCA Health Care
CENTRU MEDICAL
EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT • ORVOSI LABORÁTORIUM

Tel. 0365-882.747
MAROSVÁSÁRHELYI ÉS FELSŐMÁRAROSI SZÉNYMÁRTY

Orvosi szakvizsgálatok a hajtási jogosítvány megszerzéséhez vagy megújításához

Vizsgálatok programja: munkanapokon 14 órától

Az orvosi vizsgálat ára / A gépjárművezetői pszichológiai vizsgálatok ára

90 lej / 40 lej

STOP

www.facebook.com/McaHealthCare
www.health-care.ro

Siletina Impex Kft. – Helyi Közszállítási Vállalat Rt. Társulás

– Marosvásárhely, Béga u. 2. sz., tel: 040-365-269-077 –

Az egyetemisták/főiskolások figyelmébe

A marosvásárhelyi közszállítási vállalat a StudentCard alapján ingyenes bérletben részesülő egyetemi, főiskolai hallgatók tudomására hozza a következőket:

Az ingyenes bérleteket 2017. szeptember 27-től SZEMÉLYESEN adják át a következő iratok alapján:

- StudentCard igazolvány (eredeti és másolat)
- személyi igazolvány (eredeti és másolat)
- a 2017-2018-as tanévre láttamozott diákigazolvány (eredeti és másolat)
- egy 3/4-es fénykép (azoknak, akik első alkalommal igénylik a bérletet)

Az új bérletek 2017. október 1-je és december 31-e között lesznek érvényesek. A bérletet használó köteles aláírásával igazolni a bérlet átvételét, és megadni telefonszámát a könnyebb kommunikáció érdekében.

Az ingyenes egyetemistabérleteket a következő helyszíneken jegyeket és bérleteket áruló kioszkokban lehet átvenni: a főtéren, a Kövesdombon, a Tudor negyedben (Favorit) és az Auchan üzletközpontnál.

Az igazgatótanács

Meghosszabbították a jégkorszakról szóló kiállítást

A Maros Megyei Múzeum természettudományi osztályán (Horea utca 24. szám) a vakáció előtt megnyílt jégkorszakról szóló kiállítás **október 29-ig látogatható, kedden és pénteken 9 és 16, szombaton 9-14, míg vasárnap 9-13 óra között.** Az elsősorban gyerekeknek, de felnőtteknek is ajánlott tárlaton korabeli fossziliákat, rekonstruált állatokat és a jégkorszakhoz kötődő hasznos információkat láthatnak, olvashatnak a látogatók.

GUTENBERG
KÖNYVESBOLT

Októberben díszhelyen a PAGONY KIADÓ

Vadadi Adrienn OVIS MESÉK

Gutenberg Könyvesboltok

Csikszeread: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752-031310 gutenbergkonyvesboltcikszeread

Székeljudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752-032201 gutenbergkonyvesboltsekeljudvarhely

Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752-032950 gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely

atlasfm
106.4 FM
TG. MUREŞ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predaal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Târgu Mureş 88, Szovata 102

Marosvásárhely 88, Szovata 102

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

r . a . d . i . o

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
 - 0265/212-304
 - 0265/312-436
 - 0265/250-120
 - 0265/263-351
 - 0265/263-351
 - 0265/250-344
- Marmed járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- 0729-024-380
- 0751-114-307
- e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia - 0265/222-446
- Dr. Jeremiás István - 0722-885-851
- Lézerakupunktúra - 0265/263-021
- Emma vendéglő, hidegtájak készítése - 0265/266-801
- Prefektúra - 0365/400-401
- RDS-RCS - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
- vidék - 0265/269-667
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800-928
- Aquaserv: - 0265/215-702
- hideg víz-csatoma - 0265/208-888
- közönségszolgálat - 0265/208-800
- központ - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasutállomás - 0265/236-284
- Távolítási buszállomás - 0265/237-774
- VIII Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
- Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellekek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0745-609-830
- Melinda temetkezés a róm. katolikus temető területén - 0740-263-907
- teljes körű szolgáltatás - 0265/264-442
- Maros megyei RMDSZ - 0265/262-907
- 0741235-239, - 0365/882-842
- Thomas Hux sofőriskola - 0731-898-989
- Üveg-tükör szerelése, házhöz szállítás - 0265/248-430
- Utazási irodák**
- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
- www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
- Transervice - 0265/216-242
- World Travel Shop - 0265/216-768
- turisztikai iroda - 0265/269-900
- Bálint-Trans - 0745-611-999
- 9-17 ó. - 0265/255-092
- Intertours - 0265/264-011
- Royal GTS - 0265/269-308
- 0731-898-989
- Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833
- 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
- 0772-068-684
- Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

ETV
ZEBRA
HÉTFŐN 20 ÓRÁTÓL

Roglin 94,7, Sighişoara 104,3

Szászrégen 94,7, Segesvár 104,3

Roglin 94,7, Sighişoara 104,3

Szászrégen 94,7, Segesvár 104,3

Roglin 94,7, Sighişoara 104,3